

Een prachtige gevangenis

Eerder verschenen:

• **De toekomst van de toekomst –**

wat doen we met 5G en wat doet het met ons?

18 interviews met wetenschappers en specialisten

386 pp. – ISBN 978 94 0364 227 7

• **Alledaagse stralingsoverlast –**

de gevolgen van elektrosmog voor de gezondheid

Susan Pockett

248 pp. – ISBN 978 94 0365 879 7

• *Een prachtige gevangenis*

Uitgave zonder winsttoegmerk voor onafhankelijke informatie over door-de-mens-gemaakte EMV's. Eventuele opbrengst is voor bevordering van geïnformeerdheid en bewustheid.

© 2008/9 Gunilla Ladberg

WWW.LADBERG.SE

© 2022 Vertaling/samenstelling: J. Vissers

CEHAOHE@GMAIL.COM

Tekeningen: Joël Vervoort

Illustratie op p. 103 naar Edvard Munch, *Skrik* ('de schreeuw'), 1893.

ISBN 978 94 0368 333 1

NUR 740

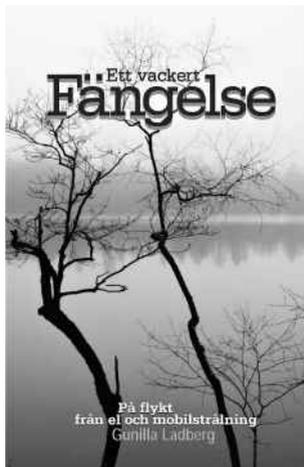
No part of this book may be reproduced in any form, by print, photocopy, microfilm, or any other means without written permission by the editor.

Niets van deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de samensteller.

**EEN
PRACHTIGE
GEVANGENIS**

*leven met
elektrohypersensitiviteit
in eigen land*

Gunilla Ladberg

Oorspronkelijke titel: *Ett vackert fångelse: På flykt från el och mobilstrålning*.

1e en 2e editie: Zweeds, 2008, 2009, als non-profit-uitgave door de vereniging Vågbrytaren ('golfbreker').

3e editie: Duits (*Ein schönes Gefängnis*), vertaling Ingrid von Brandt, 2010.

4e editie: Engels (*Forced to Disconnect*), vertaling Agneta Jonsson, 2010.

Er verschenen ook een Finse en een Franse uitgave. Pdf's hiervan zijn te vinden op VAGBRYTAREN.SE.

De Nederlandse editie is gebaseerd op de Engelse vertaling. Alle aanvullingen en de bijlagen zijn overgenomen met toestemming van de desbetreffende auteurs of rechthebbende.

Deze uitgave bevat geen medische raad of adviezen. Elke bijdrage beschrijft of weerspiegelt de persoonlijke ervaringen en/of inzichten van de desbetreffende auteur. De verantwoording voor de interpretatie van de verstrekte informatie berust bij de lezer.

Gunilla Ladberg

is gepromoveerd in het vak onderwijspsychologie. Ze is behalve een bekend docent en spreker ook de auteur van zo'n 20 boeken, die voornamelijk gaan over psychologie, kleuter- en schoolonderwijs, en meertaligheid. Ze schreef twee boeken die het menselijk brein verkennen: *Den mänskliga hjärnan: En upptäcktsfärd* (2008, 'het menselijk brein: een ontdekkingsreis') en *Hjärnan, flocken och ensamheten: Om människans natur och det moderna livet* (2014, 'het brein, de kudde en de eenzaamheid: over de menselijke natuur en het moderne leven'). Gunilla heeft een tijd een blog bijgehouden en schreef enkele artikelen over draadloze technologie, die op haar site LADBERG.SE te vinden zijn.

Gunilla Ladberg werd geboren in 1944 en woont een eind buiten Stockholm, Zweden.

!

"

/

;B \$ \$ \$

> \$ +%

\$ + + #

! E : B \$B \$ #

. := &+ !

- & !

% E

H & !

" @\$ \$ % B ' "

. : % +%

5' & J " "

" \$ % & "

*

! ""

> % E "

= % \$

- ' 1 + -= #

& %

#" * !

7 "

7*% \$ #

8 % !

DEEL

**EEN
PRACHTIGE
GEVANGENIS**

8 1 % \$ F B & 1+ \$ \$
%% % *4 \$ * \$
& \$ A B ' &+ ' \$

% & \$\$ %B + *
& \$ \$ ** % 1 \$ 1 +
% \$ & 1 %'
& % 1 * &

' 8 1 % %
E * C = D \$ 8 & * \$
& \$ \$ & ' ' % % '
' ' & % 1 1 \$ 1 B & \$ +% \$
\$ \$, &

= 1 \$ ' H B
\$ + 1' \$ \$ \$ &+ ' \$
' \$ JF &+ ' \$ *
B \$ F &+ ' \$
\$ * B KK '
' E * \$ & ' B
\$

8 & : & *
\$ ' +% B \$ \$ \$ \$
=' &+ \$. -= &+
++ * % = \$ \$ '%

% 1 \$ =, ' \$ % 1
& 0 #" \$ 2 "" 1% 1+
F \$ \$ % E H- C &
' D > 1 0 ' %

% % B 1 % * & +% * '%%

1 \$

\$ -=, ' \$ 1 + B +

\$ 1 % 0 \$ *

+% 8 % + B0 &

- B % 1 ' & \$ % \$

1 B 1 '%% % & +

% + ' 1 % B '

. B B +L B 5 B . B - B @ B \$ B \$ B B - 1 B

M B ; 0 ; 0 % &

+ ' + + % \$ % ' ,

% + ' + % 1 % + % 1

\$

" (

Terwijl we naar het huisje van Lars lopen, merk ik de prachtige omgeving van het meer op. 'Ja,' antwoordt Lars. 'Het is een prachtige gevangenis, maar toch een gevangenis.'

Lars kan sommige elektronische apparaten gebruiken die andere EHS-vluchtelingen niet kunnen gebruiken. Hij heeft een eigen studio gebouwd, waar de schadelijke elektrische en magnetische velden van zijn apparatuur volgens de nieuwste inzichten zijn afgeschermd. Deze opzet maakt het voor hem mogelijk in zijn studio te werken, zo lang als de totale straling in de omgeving stabiel blijft.

'Ik werkte vroeger in de reclame. Ik componeer ook muziek en op dit moment ben ik bezig met het schrijven van een musical. In 1996 gebruikte ik een mobiele telefoon als antwoordapparaat op het werk. Ik droeg hem altijd in mijn achterzak. Toen ik op een dag thuiskwam, zag ik een grote rode vlek op mijn bil. Toen realiseerde ik me dat er wellicht iets raars aan de hand was met deze nieuwe technologie. Ik heb sindsdien geen mobiele telefoon meer gebruikt. In plaats daarvan gebruikte ik een pieper.'

Onbeheersbaar transpireren en lusteloosheid

'Vóór 1999 was het leven vrij rustig. Toen kreeg ik een baan als web-designer en multimedia-producent. Toen ik op mijn nieuwe werkplek begon, raakte mijn hele lichaam uit balans. Mijn voeten begonnen onbeheersbaar te transpireren; tot op een punt dat mijn ogen begonnen te tranen. Ik moest mijn voeten vijf keer per dag wassen. Het bleek dat mijn werkplek slechts 80 centimeter verwijderd was van een DECT²-station, en bovendien werd ik omringd door drie computerschermen.

!" # ! " \$ % & \$ ' () *

%% \$ 1 ' % , + +
% * % % \$ % +\$ 7 & %
\$ ' = & * ' %
+ %B '% \$ % \$ %
% + \$ \$ \$ @ % % 1+ +
1 1 + & * * ' \$
O @ % \$ ' 0

0 '%% \$ % \$ ' , ' #""# %
+ \$ & 1 \$
B \$ ' \$1 B %
% (\$B 1 #"" B % % 8 "
P % \$ %% & % " * &
\$N 1' \$

+ 1 \$ % + \$ \$ 1 1 % +% @ % % %
\$ % \$ *:006 \$ & 00 %
\$ B ' % \$ \$ & % % :00>
+ \$ B 11 % ' \$ J00 %
% # " & B
" % %

% \$ * * + % 8' \$ \$
% & % ' %% \$ % ' \$ 1' % %
\$1 \$ ++ \$ 1 1 % N % +% * %
1 & ' % \$ B
& * \$1 0

! *
0- \$ + % ' + '
' M @ % 1+\$ \$ & B
* ' \$ & 8 \$ +
% 1 \$ Q
% & '\$1' % ' & %
*E % E - % % % \$ "

+ B 1\$ % 1 B + 1\$
\$ \$ % B % +%B +
% 1\$ '11 & = + ' +%

% Q B \$ 1 * 1
1 ++' B * & % E
\$ % ' +% % %
% & \$ % & \$ %1'
% & \$ % H E '% \$ 8
% \$ & B \$ \$

> % % % '& : * % 1 +* +
% * % ' ' % ' ' * ,
1 \$B % + % \$
& %

@ % & %B + % % '% \$ \$ & B
% : 00 B + &' & + '\$ ' &
M ; &' 1 \$ 1 '% -
' + 1 \$ 1' B & \$ 1' % 00

.+ ' !"" "" -M! \$ % \$ +
1' = % \$ * 1 % B
\$ \$ 1 \$ 0

*+ , - .
0@ % & % ' B % -= 8
\$ \$ % % \$ % % %
% \$ 1+ * ' 006
J 00 % 00 &+ & % % J 00 5 B
% + .(, \$ 1' % B " \$ " '
% +% 1\$

++ & % &+\$ B 1\$ %
% % \$

+ , # - \$
. / , 0- % 1 / , 2 \$

\$ \$ % % % + 1'
\$ F % \$

7 \$ \$ B & ' % + %' %
'& % % \$ N % B ' \$ 0

0% & % * % 1 ' B ,
' \$ & + ' 1 A \$ 8 ' 1 % \$
1 % % % > * %
\$ \$

@ % 8 %1 %
\$ B 1 + % H E \$
& % 1' \$ \$B * %
& A = \$ +% \$ % +
*\$ & % B & B \$
+ 0

@ & \$ 5 : 0 +* & % \$
& B 1 * + B ' + % + '
+* %% & B \$
\$ % 1 \$ 0 =+ \$: 0F * " +
F % + + \$ %' % 0

De meeste EHS-vluchtelingen die ik heb geïnterviewd, hebben meerdere keren moeten verhuizen. Dat is niet hetzelfde als wanneer jij of ik besluiten te verhuizen. Dit gaat letterlijk over ontsnappen. 'Ik heb gewoon moeten vluchten voor de elektriciteit en de microgolven om te overleven, ik had eigenlijk geen keus. Het is het overlevingsinstinct, duidelijk en simpel,' zegt Maria.

Eva's en Thomas' vlucht

Eva lijdt aan EHS. Thomas is haar echtgenoot en wordt daarom indirect ook getroffen. Dat komt zowel door het gedwongen worden om dezelfde beperkte levensstijl aan te houden, als door zijn gedrevenheid om elk nieuw toevluchtsoord zo leefbaar mogelijk te maken voor Eva. Als ik Thomas vraag om zijn verhaal te vertellen, antwoordt hij: 'Mijn verhaal loopt parallel met dat van Eva, en dat is al meer dan dertig jaar zo.'

Twee jaar in de kelder

Eva: 'Vroeger woonden we in Järna. Maar ik werd steeds gevoeliger voor elektriciteit, totdat ik het niet meer aankon. Het had geen zin om te proberen het huis verder aan te passen aan mijn toestand, omdat de magnetische velden te sterk waren. Ik voelde me een beetje beter in de kelder, en ik heb daar twee jaar gewoond met slechts twee kijkgaten als ramen. Uiteindelijk moesten we gewoon vertrekken.

We vonden een optrekje aan de rand van Södertälje. Thomas heeft het gerenoveerd en geïsoleerd, en een garage en een logeershuisje toegevoegd. We hadden maar één buurman toen we daarheen verhuisden. Tegen de tijd dat we daar weer weg gingen, woonden er wel 13 à 14 bewoners het hele jaar door, met hun televisies en hun alarmsystemen,

& - 1\$ 1 \$ &
 ' E - \$ &
 %
 = \$ % \$ + =
 \$ +% %% 0
 % & 1 0
) 0>% ' -%" ' 1
 & ' 6 % &
 \$ % - @ % '
 ' +L ' B ' \$
 > ' % \$ % \$
 ' ' 0

0% \$ %\$ \$ & =
 & +% 8 * + \$ % \$ %
 * +% @ ' & %
 \$ %&% 6 &+ \$ \$ & '
 % 1 ' B ' & 1"
 \$ & * % \$ \$
 & \$ ' & \$ 6 %
 * %

= \$ 1 +* &+ & \$&\$ \$ 1 ' & .
 &+ \$ \$ % 1

6 % % * "" % % =
 \$ \$B \$ \$ \$
 ++ \$ 1 ' B \$ +% %
 \$ 1' &+ 6.7U B ' & 1 1 ,
 E B \$ % 1 * \$\$

6 &+ ' +% ' + 1 B + & %
' \$ 1 = \$ %' &+
' % 6 \$ \$ '\$ ' B @ & &+ 1 B
% ' ' ' + '
+ 1 \$ % ' % \$

6 \$ 1 ' % ' 1+ \$ % % '% *
*\$ 1 \$ 6 11 1' %' B
" 1 \$ ' \$ < ' 8 %
%B % ' * + \$ % \$
11 = ' + % '& \$ \$ 1'
' &' ' + 1' 0

#

- - 1 F+ & % & ,
1 ' 1 \$ \$ 1 '%
: 0 % \$ ' ' \$ * % % \$
' = & '%J8 + \$ V %
+ \$ *\$ B % % \$B %
% % % '& \$ 1 B * + B ' ,
\$ B % % ' +% + % 0
+% \$ \$ - 1 \$ & & +% '

0 + ' #"" ' & %
\$2 B 1 +%1 \$.+ E \$
% \$ 1 +*B & 1 \$ +
\$ % B % * .
. + \$ \$ % \$ 1 \$
@ % '\$ \$ 1 +*B ' ' \$
\$ % * 1 B % B
\$ \$ \$ = ' & \$ \$
\$ = ' +%
% 0

(

0 + % % + \$ \$ % 1+ B
 B 8 % \$ \$ = +%

% \$ \$ -=
 + ' % + ' 1 % \$ =
 %S ++ % 1 \$ & \$ +% 1'
 & \$ % ' \$ % 11 % 1
 % + % \$ \$ % \$
 + \$. % ' % B % &

& %

% %\$ \$ B \$. %
 @ \$ & \$ % % (!" CO ,
 %+ ODB 1 H- B % \$R
 8 . +

8 % % F \$ -= - % 1 \$ N &
 % % % & & %B & 1 \$B &
 & \$ \$ 00. % & + 00
 = % % +% 1 \$ + + + \$ 1 '
 - % & \$: 00; %' + ; %' ' B ' B
 B * + 1 2 00 0

!

#

0@ + + 1 & % 1' \$R 1 \$ %
 1 8 ' 1 + \$ 1 ' ' B % 1 *
 + ' 1" * \$ 1 ' 1 \$ %
 ' +% B " * & . + +* \$ ' 1
 % \$ \$ % % %
 \$ \$ 1 ' B ' \$
 1 - % \$ %: 00= \$ % 00 +%
 1 \$ + +* & 1 B % \$R
 B %

+ + ' 1'
 \$ F 1 -./, " B \$

*1 %\$ \$ 1 =
 ' & 0 > + % \$ & + ,
 +% %% ' +% \$
 % \$ + ' '\$ + 1 * -
 ' 1 6 % % % 1
 & * ' +% + @ \$
 ' % % % B &
 % 1 \$ + % % %
 %J
 @ 1\$ ' ' .+ & % =,
 % %
 1 B
 + N % * & % -
 \$ 1 % + \$ % 1+ -=, =
 * + > % & 1+ + ' ' 1 *B
 % \$ % % 1 & % = % % % & \$ \$
 \$ % \$ 6 % ' % \$ 0

 0- + % \$ \$ % + \$
 ' + +* '& \$ #P

 F 1 % % 1
 \$ / % 1 & %
 * +% % B \$
 % & + % 1 + %
 & '

. 1 & 6 % %
 '& % % \$ % 1 + &
 1\$ % ' 1 * ' %
 ' = &' % * - +
 & % * *\$ F' % % \$ %
 \$ ' % \$ = - \$ 1

\$ \$ % \$ +%B & ' % ' +
1' %'
% & ' \$ ' % \$ % =
, , ' &+ \$ A 0
- 1 \$ % % ' & ' \$
\$1 ' B 1 ,
B & \$ & F ' \$

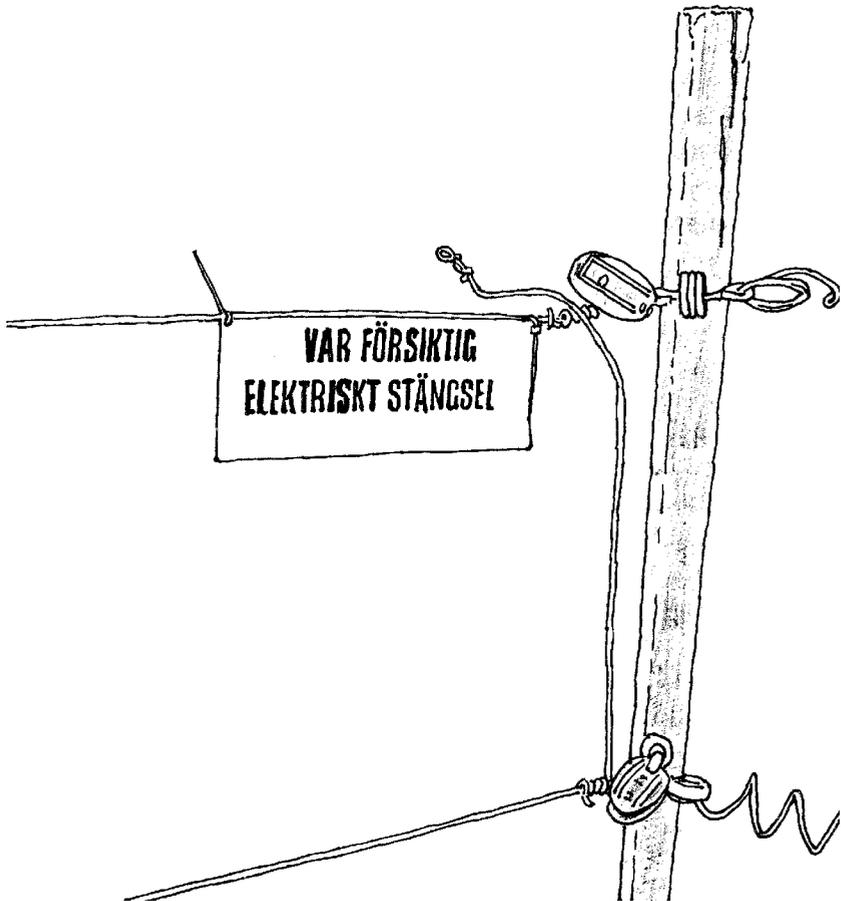
= % &+ + \$ + ' B
\$ %

! 0> +' #"" " 0 % \$
% %% ' ' .+ \$ \$ % B + '
1 % \$ +% + + \$
\$ % 8 E " \$
00/ B % &+ J00 6 '
\$

= 1 % & 1" &
% \$ % B & '
8 + +%
% ' % ' B
% \$\$ \$

6 1 %B \$ B \$ %' \$B \$ \$
% \$ + + % \$ ' & % F
' % #!" \$ % B & &
+* -=

'%% \$ 11 % + C& D %'
6 & / % \$ &+ & \$ & \$ 1 +
% 0

**VAR FÖRSIKTIG
ELEKTRISKT STÄNGSEL**

0'
0 % ' '%% \$00 * 00 \$ \$ % -= ,
' \$ F 1 % ' ,
% + 1 + % +% * ' \$
1 \$N % A -
\$ 1 +% B % % \$ +%
1 +% 8 & 1 \$ +% 00 *1 \$00
W% \$ \$ 11 0

3 0- * + 1 \$ F % %
* % % % ' * % % 1 & 0 # "%
' % 1 ' 0 \$ ' 1 % % 0

/ \$ \$ ' %
1 % +% 1 ' ' & =
' +% *1 \$ ' ,
% * ' B % % & 1 & +
& %

+ % ' ' \$
* B \$ +% F \$
B % ' \$ +% %%

1
F & \$ % \$ \$
B 6 %'
B \$ & 6
\$ 1 '% ' 1 % B %
7' 0 % & + & * & %
\$ 0 0 C \$ + D &

! 07 \$ ' + % * * ,
\$ ' 1 * '% B +%
%% 00 + \$ & 1 * '% B%' + 1
%% % B00& & 00M' ' '1 * 1
'% 00 \$ 8 & 8 +

HOOFDSTUK 3

In drie dagen veranderde mijn leven voor altijd

'Ik heb al 4½ jaar EHS. Het duurde maar drie dagen voordat mijn leven voor altijd veranderde! Het gebeurde in juni 2002, toen ik net een nieuwe computer had gekocht. Mijn man was op schoolreisje met zijn leerlingen, en onze dochter was net het huis uit. De zomernachten waren geweldig, en ik bracht ze achter de computer door om programma's te ontwerpen.'

Inger: 'Vanaf het begin had ik last van wazig zicht. Het was behoorlijk warm, dus ik dacht dat ik uitgedroogd was. Ik bleef water drinken, maar dat hielp niet. De volgende avond voelde ik me duizelig en er was een prikkelig gevoel in mijn gezicht. Dus ik dronk een glas wijn, in de waan dat ik dat echt nodig had! De derde avond viel ik flauw achter de computer. Ik begreep niet waarom. In plaats daarvan ging ik voor de televisie zitten, en toen reageerde mijn hele lichaam met een prikkelig huidgevoel, duizeligheid en dubbelzien. De volgende ochtend kon ik niet dicht bij de koelkast, de vriezer of de kookplaat staan.'

Lange gesprekken op een snoerloze telefoon

'Ik werkte part-time bij een drogisterij en had sinds de jaren '80 een computer gebruikt. Het heeft veel tijd gekost voor ik een mobiele telefoon kocht. In plaats daarvan gebruikte ik thuis een snoerloze telefoon. Ik was politiek actief en heb veel tijd aan de telefoon doorgebracht.

Toen me dit allemaal overkwam, belde ik iemand die ik ken om erachter te komen hoe EHS-symptomen beginnen. Ze vertelde me over het prikkelige gevoel in het gezicht. Ik stortte in en bracht drie dagen huilend in de hangmat door. Ik begreep dat me een moeilijke tijd te wachten stond.

Wat moest ik doen? Ik kon niet meer thuis wonen, dus leende ik een caravan en woonde daar een tijdje in. Toen de herfst kwam, moest ik de

\$ & % ' 1' ' 8 \$ \$
% 1' % %% \$
% \$ \$ %

\$ + \$ % ' + 1 1+ \$
% 8 - \$ B \$
\$ * 8 + \$ * B \$*
% . + % * \$
% B B* \$ % \$ \$
% 1 4 1 B % ' @ '%
' + B % & ,
% 8 % 8 % +1 * " ,
\$ < ' \$ ' %
\$ \$ \$ % \$ % + ' ,
1 % + % + % ** \$
\$ % B % ' % \$ + \$ * 8
+ % * +% \$ % ' 0

' #
0> % %% \$ & % -
% \$ 1' F & \$: 00; \$ & *
& * % ' + 1 % J00

F '\$ + ' % '\$ \$ ' %
% 1
\$ \$ & + \$ 5 % %
' & \$ 1 \$ B '
\$ E \$ '***'

- \$ \$ % % \$ 1 ,
1 % \$ + + % ,
= % > \$ 1 * % ,
= %

) +% % + % % 1 '% 8 & 0
' \$ 6 & 1+ ' B %

%% +% % - \$ \$B ' % %
\$ % B % % \$ \$ 1 ' %

' & % , 1 * \$
\$ & % % ' +% * A '
% +\$ % \$ ' ' %
\$ " "" % " "" % \$ \$ 1 +
1 # "" % % '\$ ' % .
% & % 6 > \$ %
' & % \$\$ 0

!
0 % ' +% & % 1 B \$ 1 ' %
 % 11 -= = +%
B B \$ 1 \$
\$

8 + \$ '% 1 \$ 1 \$
8 & \$ \$ \$ 1 + \$ \$ \$B
 & & % & + + \$ +% % +%

% 1 \$ +% 1 & \$ \$
 % 1 ' B % & 1 %
\$ \$ * \$ % \$ % 1 + \$ *
' \$ ' \$ 8 ' \$ \$

> \$ 1 % + \$ ' & % \$ 1 B 1 +
1 + % '% * % & \$ % %
 & \$ % \$ \$ & ' 8 + * B +
% O % \$ \$ '\$ ' . B ' B % 1
\$ ' 0

0 + \$ + ' +% # +
\$. + % \$ 1 + + & + = +
+ % 1 * * \$ B & % B

& \$B % =+ \$ \$ %
N * 1 & \$ \$ Q
1 \$ B + % \$ \$. + * +
1+ +\$.+ % 1 % &

& #"" % \$
&' %' B& 1 \$ B% B * ,
' ' 1 +
% 1 \$. +& + 00 00 + '\$\$ @
1 % & 1+ %

= % \$ \$ % \$: 00 + +
6 6 + ' % 1 +%
\$ 1 1 %' 00 =+ : 00%
% & \$\$ % \$ % % & ++
B & B & 00 8' % & : 008
%' & \$ & \$ \$
00 ; B + % % \$ * + &
\$ \$ \$ 00;7J00& +
00'B % !"% 00 00%& 1 J00 & + " '
% & #+ % 0

- +
0> & \$ 1 '\$ \$ & \$ F
++ * B +% & 1 \$ = '
1 % 1 \$ \$% % B \$ \$1 & % 6
1 \$ +

% 1 % " 1+ ' \$ 1 6 11
\$\$ '+ '\$ % % 1 * % : 00F \$ %
* ' * \$ *B % \$ 00 0

#!
0 \$ 1' % '% \$ % 1
%' \$. + % \$ % % \$
% % +\$ '% \$ 1' % %

\$ ' & \$ % +\$

\$ 11

% 1 % \$ \$ 1 % 1' 1+ N \$

' B \$ & 11 % \$ % +%

7 + % B & '***' B

' B , \$ & + 1 * ' (' ' '

1' B +* + 1 % ' 0

+

0@ + \$ % 1 +% * %

+ J- & % 1

& %

= +% ' 1 % +

\$ 1 + B & \$ -

1 ' \$ % % F & : 00 % + \$ %

\$ * 00 006 & '+ 00 \$ % 00-

\$ B00 % \$

\$ \$ % % \$ = +% ' 1 +

' M & + "

5+ -= * A 6 %' & * ,

% 1 ' 7 % % % \$

1 \$ & + % % + \$ % 1' \$ B ' '

* % * % +% % & + - 1 \$ +%

1 \$J0

' # + * +

+

08 \$ - ' % +% B

% % : % % \$ % '& % 1 \$

8 + \$ \$ \$ 8

*\$ + + \$ & 1 \$

* ' > % E ' \$ + \$ & ,

\$ 1 ' % \$ 1 \$ % %\$ \$
' 5 \$ & + ' % @
+ \$ \$ 1 B * %
\$ % SS \$ 1 %%
' & = " ' % %
1 \$
7 1 \$ B & %
1 * 11 1 & ; 1'
+ +%B ' \$ B
\$ 1' / % & + '%% \$ B +
1 \$ \$
'2 & + + \$ & - \$ \$ \$,
1 + & % % % % 1 A \$.
\$ % + \$ % ' J - + % & 1 %
1 & % % 8 & \$ ' \$ 1 %
+ % 1 1 1"
& + +% \$ J 7 & ' %'
& \$\$: 006 1 + \$ ' J00 0

Mijn EHS-vrienden beschrijven een lange lijst van lichamelijke symptomen. Simpel gezegd: EHS varieert van licht ongemak tot ondraaglijke symptomen. In de vroege stadia kunnen inspanningen om de thuissituatie te verbeteren tegen de symptomen helpen. Wanneer die echter ernstiger zijn, is de enige bekende remedie op een locatie te gaan wonen die vrij is van elektromagnetische vervuiling.

Eva: 'Ik voelde trillingen door mijn lichaam gaan. Het was ondraaglijk. Ik kon niet slapen en liep dan maar 's nachts doelloos rond. Ik dwaalde rond in het bos met mijn hond. De meeste mensen begrijpen niet hoe het voelt. Het brandt en tintelt, en dat klinkt misschien niet al te ernstig. Maar het is zo veel meer, en compleet verwoestend.'

Lars vertelt dit over zijn vijf slapeloze maanden: 'Mijn hoofd voelde alsof het zou barsten, en uiteindelijk zat ik op de grond te trillen en te huilen, terwijl ik mijn huid insmeerde met olijfolie om de stekende pijnen te verlichten.'

Maria: 'Ik voelde me duizelig, had constant hoofdpijn, oorsuizen, spierpijn, gewrichtspijn, maagproblemen, en meer. Ik was totaal uitgeput; ik had zo'n moeite met de eenvoudigste taken. Totale vermoeidheid en niet-aflatende stress-symptomen in mijn lichaam, die gewoon niet weg gingen.'

Elisabeth beschrijft hoe het allemaal begon: 'Duizeligheid, hartproblemen, huid- en oogproblemen, hoofdpijnen, vermoeidheid en het gevoel totaal ongeconcentreerd te zijn. Ik verbleef van oktober tot mei op de camping. In het voorjaar begon ik me geleidelijk slechter te voelen in plaats van geleidelijk beter, zoals je zou verwachten. Ik werd zelfs overgevoelig voor zonlicht en moest een donkere zonnebril dragen. Ik kon niet buiten zijn, zelfs niet met een dubbele zonnebril. Dit was in maart met veel sneeuw en

& @ + + \$ \$ + % % KK
& \$ \$ * & \$ \$ 1' \$ F * %
'11 & 1 \$ % % \$ \$ \$ % &
% B % \$ % \$ 0

2 '+ '
5 - & 1 ' E * B
% 1 B '\$ % 8
& '\$ % + %
\$ B * \$ \$ F * \$ " -
1 8 E \$ \$ ' '

1 07 % '\$ % + % + B % % \$
\$ \$ % F \$ % % B +
\$ & + '% % % % % \$
' 7 \$ \$ % % & %
% \$ 6 , \$ %
& % B 0

@ \$ \$ * . '\$ 1 B '
& % 0. + E & + B % % 1 B
' & \$ \$ + \$ & B % % B %
'% + 1 +% % % + \$ +
+ 1 % \$ % % % \$
N % +% '% % % + \$ ' B + B
* + B \$ & '% + * B \$ 0

' * * + .
7 % . & + B % 1 '
+ \$ % 2 9
* - - ! 2

7 % ' 1 \$ & B %
& * \$ 1 : 06 1 % & % ' \$\$ J %
1 \$ -= J 0 8 \$.
' \$ 11 * B

1 : 0 B & \$ % \$ & + J0 ' & * &

% \$. + \$ % & & ' F % & %
' +% % % \$ * % E % % F &
\$ ' F 1 +* \$: 0 % ' % + +
* + % % 1 + \$. + \$ \$ &
+ & + \$ % ' & \$ = \$
+ \$ +% + + \$ \$
' 0

+ -= , ' \$ % 1 B & \$ & ' 7
& & & 1 B %
+% \$ & & \$ & & & \$
' J . \$
\$

!
/ -= , E &
+' \$ \$ - % \$,
\$ 1 +% 1 " +% % E
/ -= , ' \$ 1 +

'! OF * \$ % +% % 1 + +
% \$ B % *
' B & % > *
% ' 1 *+ + B %
@ + % \$ + 1 0
06 \$ B + 1 + & ' %'
%% \$ 0

) 0 % % - \$ % \$
* \$ @ \$ ' % \$ \$

1 ' ' % B & \$ % \$ 1 ' % +%
' 8' % \$: 006 1 + & \$ \$ % 00 F
% & & \$ % = , * ,
E 1+ % \$ \$ % &
\$ & - % & ' & +1
% + % 1 % %
' + \$ + @ % B & \$
& % 1 + 0

0 + \$ & % \$ ' 7 % 1+ ,
1 % ' '&& %B +* % \$
\$ 6 \$ 1' \$ +% + 0

0. % 1% + % ' \$
% . \$ \$ +' + \$. \$ \$
+ \$ 1' > % + & * \$ \$
% = * % * \$ = \$,
B %% +% 0

\$ * 1
= =, ' \$ % & % %
' +%

= 5 %% +% % 0@ % 1+
& 5L R % B * ' % ,
\$ 8 \$ + - % % % \$
" * B 1 \$ % 1 . + 1 \$
\$ \$ % B % +%B +
% \$ \$ '11 & 0

5 % % E 1+ & ,
E 0. . 1 \$\$ + * B +
1' % % % B + \$ B
% % + \$ % .).@ + &
* + \$ % = 1 \$ +% &

9 :/6 : /# 6 ! \$).*
;6"/ ; 6 " \$ /#)+.* 11 <.: 1
3: 11 =

\$ +% \$ % 1 . \$ & *
X8-<@Y% +\$ % & % 1 \$\$ + ' B
'% + * 0

- 1 %% & ' :0-
% 1" / \$ % % \$ B
' & \$ \$2 B% %
8 Q 1 \$ 1 % & + %%
% % +\$ * 0 1 %
+ ' =+ \$ % 1 B %% \$ %
% * + .+
\$' 1 0

2 '
1 +% +% % \$ +%
E & %

0 % E B0 & \$ M +
+ '& \$ & + % + %
1 % @ +& & % \$
+ B 1 + E \$ ' + 1

9 0@ % + -=, E 1 * B +% '
'&& & & % % \$ %
% % B ' 1 % % * %
% . % ,
\$ - 1 * O % +
% ++ % % ,
% ' & \$ 0

*!
* E & \$ & +
1 + \$
06 11 % ' ' ' 1 & =
* & B % 1 %% % :00 %

+% \$%J- \$ % ' ' B ' & % & ' %
\$ 00 @ & @ : 00M+% \$ + -
&+ 1 \$ \$ 1 % \$ 0 00 %
' '1 1 % &' %

&% \$

> & \$ & \$ ' + 1' L R+
\$% B\$ \$ 1 ' (\$
% % \$ 1 6 \$ \$
% 1 \$ + &\$ 1 % :
8 1

@ % % % % \$ \$ B % 1 %
& * 1 ' 0

, # 2 * +
B 1+ % \$ 1 B % 1 ' \$ 1 >
\$ \$ \$+ ' B & %
' 1 ' 0% \$ * *
%\$ B ' &+ \$. B & %\$
+% * '%%' = & * &+ 0
1 + \$ \$B 1" \$,

@+ & \$ \$& \$&
7 '\$% ' + \$& & 1 %
% 1 +% & \$ \$ * 0%
B0 & 0% 1 + \$.
1 1' 0

++ ' + B %
1 \$* \$ \$ 8 % \$ + \$
\$ \$ 08 1+ & % \$B0 & \$ OF + \$ \$ +
= 1 * + \$ % \$ B
% ' B & (, \$ ' 1
11 0

5 \$ % \$ %
\$& \$& % +\$ B %'
% & &+ 1 2 % \$ \$

) +'

! 0@ \$ 1 % B '
- = , ' \$ 1 1' 00; %'
** "% * B00 & & F \$ %
& + B

1 \$ 1 " \$ \$. %
%% %% +% % B % % '
& \$ 1 \$ '\$\$ + ++
\$ * %% % 1' \$ (\$ %
B % % 8 +
1 \$ * 7 & '\$% B1 % '
\$ % 0

- + \$ % +L
1 & " \$ B \$ &
1 *: 0= 1+ 1 + \$ 1 - \$
8 \$ % 0 > B % \$
J 6 %' '%% \$
+ 1 +

*

8 *E % , E - = , ' \$ B
11 % '' * ** & * 01' , ' 0
8 % * +%

B % & % B 1 2 & * E
& 8 \$ % * ,
E \$ \$\$ & % % \$ =
' A & + B + B \$ B E 1 B % ,
\$ B % \$ * 1
*

% \$ & +
1 ' ' * % 1
& * % \$ B & + +% \$ %
0 % % '2 & \$ % . % & '' &
 ' \$ 0

Maria is een tengerere, donkerharige vrouw van in de vijftig met een kalme en rustige houding. Ze werkte ooit als lerares.

'Ik begon ongeveer 17 à 18 jaar geleden EHS-symptomen te krijgen, maar ik begreep pas veel later wat het was. In die tijd stond er nergens iets over EHS geschreven.

Ik voelde me veelal een beetje ziek en had een prikkelig gevoel in zowel mijn handen als mijn voeten als ik televisie keek. Mijn gezondheid ging na verloop van tijd achteruit, maar ik bleef werken omdat ik net als iedereen wilde zijn. Ik dwong mezelf elke dag naar het werk te gaan. Ik had geen idee hoe ik mijn lichaamssignalen moest interpreteren, dus ik bleef werken totdat ik uiteindelijk instortte. Ik werd ontzettend misselijk en mijn huid werd geel, dus ik vermoed dat mijn lever op de een of andere manier was aangetast. Ik ging dubbelzien en mijn hart ging als een gek tekeer. Mijn kortetermijngeheugen werkte niet, mijn concentratievermogen ... ik kan me gewoon niet concentreren. Ik heb slaapproblemen en hartkrampen. Het is alleen maar erger geworden.

Ik ben gediagnosticeerd met zowel fibromyalgie⁸ als chronische vermoeidheid.'

Als het heel erg is, beland ik in bed en geef over

'Ik reageer zowel op elektriciteit als op microgolven. De draadloze signalen van 3G maken alles veel erger. Ik moest naar deze plek vluchten omdat ik erg ziek werd van de zendmasten. Ik krijg hartkrampen door de microgolflstraling, niet door de elektriciteit. Verder zijn de symptomen bij beide in principe hetzelfde. Duizeligheid, hoofdpijn, oorsuizen, pijnlijke spieren en

\$ B \$ 1 B & 7 \$ B 1 % 1
\$ *

. + 1 & + \$ % \$ %% % ++
% 1 \$ B * % \$ % % \$'
\$ ' ' \$ +% % +%N %
1 \$ % 7 \$ B % +
% ' 1 %+ = * + *
% 8 + = * %
\$ 0

+
0 % 1 ' & \$ * \$ B %
* * " % 1 \$ B
& B 1 %+ %) +% \$
% 1 + * - % '%
% \$ 0

0 1 + % *
+ ' % & * \$ 1' = % ' B
% \$ 1 \$ ' % 1 T
\$ 8 + % %

% 1 \$ 1 %+ %N "
%% B 1 \$ & ' % \$B %
B \$ 1' % % \$ 1' '
' % \$ ' % % ' \$ *
7 & ' % 1 & + \$ ' % N + \$
8 % +% % % \$ * % -= B &
+ % 8 + * 0

!
0 % * # "" -= , ' \$. + 1 & ' B '
% + & + \$ F
+ & % B ' \$ = +%

+ % ' .+ 1
+ \$
= * + % & B
* \$ % \$ + 8 &
1 % F & + \$ \$ %
1 & %B % 6 * B %
\$ %% %% \$ + * B '
+ % 8 ' '\$ +

% & % (!" %
*1 \$B % ' , + 1"
/KK + % 1 % B , B
1 * & ' * + 1' % 1
* + 1+ , \$ + % 1
%% ' +% + 1 % \$ +% '\$ '
1 \$ B % 1 ' % 1

% ' 1+ * + % & \$) \$ '
& %N % % . %
1 - + 1' % N
% ' '\$ % B % 1 0

! !
0%1 \$ \$ %& %' 1 + 8 ,E
+ &+ \$ \$ 5 &%

8 & \$ & ' % &
*\$ & % 1 6 11 * 1 \$ \$
8 &% +% .+
\$ 1 \$\$ '\$ \$
'& . % 1 \$ %% 6 & % % -
1' \$ ' % 1 ' \$ % % \$ %
1 \$ = \$ % % +\$:00 EB %' '

Sketch of a forest scene
by [illegible]

= * 11 * \$ +% N +
\$ \$ '% ' \$ % +\$ 8 \$
% ' & % = +% & \$ ' =
+% & \$ '% \$ 11
1+ B & * % 1 ' - \$
% \$1 \$ \$ A %'
0

" # +
0= 1 \$ & & %\$ \$ \$
1 \$ * + * %' \$ B
B ' % % *
' @ * % + \$ +% M & +
+ \$ 1 B & + \$ \$ 1+ & B
* - \$ 1 % \$
\$ & \$ % ' 1 B
%% % \$
8 & \$ %% +%+ \$
B -=, ' \$ B
\$ ' > & ' &
' 0 > & \$ &+ & *

3 +
06 + B % % + \$ % F + & +
% B & + \$ % +
\$ 1 \$ - \$
\$ B \$ * &
\$\$ Q & \$ & = \$ %
% 1 + & + % ' ,
\$ 1 \$ % \$ % 1
+ '1' \$ B \$ \$ 1 % \$
6 & \$ &+ 1 11 N
\$ 1 \$ +% 8 1 %

\$ +%% * +% 6 11
\$ +% B \$ 1' \$

8 \$ B \$ ' %1 1 *
1 B & 0 & + 0

HOOFDSTUK 5

Een zwaar leven

Kun je je een leven voorstellen zonder het volgende: tv, radio, telefoon, computer, muzikspeler, stofzuiger, wasmachine, lampen? Alleen maar een houtkachel voor verwarming en kaarsen voor licht?

Waarschijnlijk niet. Geen van de mensen die ik heb geïnterviewd, kon zich dat ook voorstellen voordat ze werden gedwongen om op deze manier te leven. Een van de vele barrières die het leven van een EHS-vluchteling zo moeilijk maken, is alles waar hij of zij het zonder moet doen.

Stel je voor dat je niet door de stad kunt lopen of kunt winkelen, zelfs niet voor boodschappen, of naar het cultureel centrum kunt gaan of je favoriete sport kunt beoefenen. Films, concerten, bibliotheken: onmogelijk? Zelfs naar een dokters- of tandartspraktijk.

Nieuwe kleding passen in een winkel is ook verboden terrein. Bestellen per post of het dragen van tweedehandsjes van anderen wordt de norm. Laat iemand je boodschappen voor je doen, of als je geen keus hebt, stel een precieze lijst op van wat je nodig hebt; haast je dan naar de winkel, pak snel je benodigdheden voordat de duizeligheid en desoriëntatie je overweldigen, en ga zo snel mogelijk weer weg. Je kunt erop rekenen dat je je daarna een dag of langer zieker voelt.

Je kunt niet met het openbaar vervoer reizen vanwege het alomtegenwoordige gebruik van elektronica en draadloze spullen in treinen, bussen en auto's. Je kunt misschien reizen in een oude auto met basale elektronica, of misschien kan helemaal geen auto. In plaats daarvan zit je onvrijwillig vast op één plek, niet in staat je bejaarde ouders of je kinderen te bezoeken wanneer die je nodig hebben.

1 0= \$ %\$ \$ \$ 1 * B B
B ' % * % % \$
%% SS % & \$ B % +
% % '& % * ' M * +
& + %S %% % \$ 1 '% . & % 1 +
& * B ' % \$ 0

1 08 + \$ 1 % + ' =
% % ' 8 %
%% ' # < 'B \$ ' !B
' ; % \$ % 1 % ' %
1 \$ * 8 % \$
'& 8 % ' \$ % B ' %% \$
% \$ 1 '% 0
06 % B % '& % % ' 0

% \$ \$ \$ B -=, ' \$
\$ & & '

/ 0 %00\$ 00 \$ \$ B
% 1** % % & \$ B %
% \$ 1 ' @ 1 +% % :00= % '
\$ 1 ' B % & * 00 %
B & + B
1 \$ +% + & % \$ 11 % 1+ &
\$ F 0 ' + % & B
* & % ' 8 \$ % %
\$ \$ % +\$B & % & \$ & + 0

-=, ' \$ %' * \$
& * % 1 '

(0 % % \$ \$ % '
0

! +
 7 \$ & -=, ' \$ & \$ %%
 \$ B & + \$ +% %' + ' \$ \$ +
 \$ \$ % ' + 1 \$
 % * B %% % * 1' &
 * ; \$ +% ' 1 % + * &
 1 % * A F +L
 -=, ' \$ & % : 0 \$
 % %% %% \$ ' B B ' 0 *
 % \$ % - \$\$
 & + % % B + &
 * = + & & + % %
 \$ &
 . \$ & * \$ B + ,
 1 \$
 5 ' \$ 89)M JO '
 & B % 1
 8 %& + + 1 & % ' +L F
 1 \$ 1 ' 1 B ' ' N %
 "B B % % B ' ' N
 B * B ' N & % & \$
 11 \$ \$ \$ 1 * ' + B
 ' N \$ % N 1 \$ '% B
 1 % 1" \$ \$
 ' \$ B 1 \$ \$ & 1 *
 +
 . \$ \$ % \$ B \$
 + \$
 44 * 555
 0- -=, ' \$ 11 % \$
 & ' \$ % % ' & 8 % & \$

% % % %& 7 & B + \$ \$:

% \$ SS & 0
. + &' 1 ++ \$ & \$
% % \$ % \$. + \$: 00 & +% %&'
11 % 00 %1 '2 \$ B
% &' \$ \$ ' \$. + 1"
& \$ 1 ' \$ % *
* \$ & \$: 00. % + '
% \$ +% 00 0

Kenneth is in de veertig en is net verhuisd naar een huis dat hij deelt met drie andere EHS-vluchtelingen.

'Mijn symptomen begonnen rond 1994. Maar als ik eraan terugdenk, reageerde ik al lang daarvoor op tl-licht en verwarming. Mijn eerste appartement had ouderwetse verwarmingselementen en ik voelde me daar nooit goed. Hetzelfde gebeurde als ik een winkel met veel tl-verlichting binnenging. Destijds dacht ik dat het iets psychisch was. Het duurde een tijd voordat ik me realiseerde dat het binnenmilieu me echt ziek maakte.

Ik werd ongeconcentreerd, vergeetachtig en erg moe. Het leek een beetje alsof ik losgekoppeld werd van de wereld om me heen. Het voelt zo abstract en moeilijk om uit te leggen. Ik voelde dat er iets mis was, maar kon er niet achter komen wat het was. Als je griep hebt of een gebroken been, dan is het duidelijk waarom je niet in orde bent. Het was zo'n opluchting om eindelijk in contact te komen met mensen die begrepen waarom ik me zo voelde, en die konden helpen te verklaren wat er aan de hand was. Mijn andere gedachten waren ... misschien heb ik een tumor of hersenbeschadiging of iets dergelijks.'

Ik dacht aan schimmelbesmetting

'Ik heb ook een tijdje in een flatgebouw uit de jaren '60 in Skara gewoond, maar voelde me ook daar ziek. Mijn vermoeden was dat het gebouw verontreinigd was met schimmel of iets dergelijks. Dus besloot ik te verhuizen naar een houtbouwhuis uit de jaren '20. Daar voelde ik me beter.

In 1999 verhuisde ik naar een andere stad om een algemeen college te volgen. Ik was vastbesloten om een gezond huis te vinden dat vrij was van schimmel, radon en chemicaliën. Ik herinnerde me iets vaags te hebben gehoord over de effecten van elektriciteit, maar toen wist ik daar niet veel

- % \$ % 1 + \$ ' % 1
& %' + * ' 1 %
*1 \$\$ ' + 1 1' % @ %
& % B %
\$\$ +
% * % \$ " *% % 1
T " %% \$ 1 &
' 0 \$ ' 1 % %
% 1 ++ 1 \$ 5 % ' + B
% % @ '\$ % & *
++ 1 % & % \$ 1 +
1' ' B % & & ' % ' % = %
% & * & 1 + %
+ ' \$ 8 . % % \$
& %B + +% \$ % &
\$ \$ = & \$ = '% * * +'
% 1 4 1 1 + @ 1 % ' 0

0. + + \$ ' % % ' +
% 1 # % '\$ 1 . %
\$ & @ % % *1 \$ B & +
% \$\$ 1
% & * = % *
%S ' % % \$ 0 + \$ &
% 1 & % ' \$ +
' ' %% = \$ % \$ \$ & + +
'\$&% + \$
6 1 * % O 6 %\$ & % :
00/ \$ ' '1 * , F % & % 00 8 % %
\$ B \$ \$ 0

*,

08 & % % 1 \$ +
 1 \$ \$: 006 1 + 00
 8 & + & SS SS ' + % 1 \$
 + * B + & \$ 1 + ' .
 + % & % % % \$ %
 * & & * % % % 1
 \$ % 1 \$ \$ & % 1
 + \$ \$

= * % ' * % + % 1 \$ %
 & & + \$ & 11 \$ N &
 & & + '

@ \$ \$ \$ 1 ' % + B ,
 F 11 * 1 E \$ B * + \$
 7 % % % + % B \$ % *: 006 & + '
 & \$ 00 = 1 + 1 & @ + %
 = % & * +

@ \$ \$ \$ & % 7 + +
 1 ' \$ & \$ \$ B 1 + -
 * + & \$: 00 & ' \$ \$ & ++ ; '
 1 \$ \$ 1 ' J00 0

HOOFDSTUK 8

Familie en vrienden verliezen

EHS-vluchteling zijn betekent vaak dat je vrienden verliest, en soms ook je familie. Veel EHS-patiënten weten hoe het is om verkeerdt begrepen of verlaten te worden door de mensen van wie ze houden of die ze vroeger vertrouwden. Ingers man verliet haar omdat hij het niet kon accepteren om zoals zij te leven. Kenneth heeft geen contact meer met zijn familie. Degenen die nog steeds contact hebben met hun familie, moeten leven met de pijn van het niet kunnen helpen van hun ouders of kinderen in tijden van nood. Steevast lijdt het hele gezin op de een of andere manier.

Eva: 'In 1992 kreeg mijn moeder een beroerte en bracht ze een half jaar in het ziekenhuis door, voordat ze uiteindelijk heenging. Het was heel moeilijk voor mij om haar te bezoeken. Ik heb het toch een paar keer gewaagd, maar ik was niet in staat om bij haar sterfbed te zijn.'

Elisabeth: 'Mijn moeder is 88 jaar oud. We hebben elkaar al een hele tijd niet meer gezien. Ze werd afgelopen zomer erg ziek en belandde in het ziekenhuis met een darmbloeding. En ik wist er niets van. Ze wilde geen contact met me opnemen, want ik kon haar toch niet helpen. Ik was erg van streek. *Ik moet het weten!* Daar heb ik een hele dag om gehuild. Stel dat ze het niet had overleefd en ik had het niet geweten.

Ik kreeg wat psychologische begeleiding om hiermee om te gaan, en in september slaagde ik erin om reisvoorzieningen te treffen om mijn moeder te zien. Ik dwong mezelf om te gaan, hoewel ik me erg slecht voelde. Ik bezocht haar en we hadden een goed gesprek. We zeiden dingen die we niet eerder hadden gezegd, en ik werd geraakt door haar liefde en zorg. "Ik zal de hele tijd in gedachten en in de geest bij je zijn," zei ik tegen haar.

Het is zo pijnlijk om te beseffen dat ik niet zomaar naar mijn moeder kan gaan als ze weer in het ziekenhuis belandt. Of als er iets met mijn kinderen

&' \$1' ' \$ & ' \$
% % 0

0% 1 % + \$
F %' + & B % 1 \$ \$
*E %' ' \$ \$ &' % 1 & % M 1"
11 \$ % 0

! / +
= \$& \$ % - 0 @ ' \$ '
* + &+ + *
' B &

) 0% + % \$ % #"
", + \$ = + %' \$ +%
+ +% % 8 +
' ' % \$ \$ 0 " ' %
0 T " % \$ + @ + + +
+ 1 % & ' & \$ \$ % %
" 0 ' % " % 1
\$ B ' * % = * %
% % 1 \$' ' 1 + 0

0= % & F 11 + & %
\$ 0

) 0 " +% &+ & % % \$ B -
& \$ % &+ 1+\$1'
% @ - 0 1 & \$ % 1 & B
* & ' ' :00M' +'
/ SS % J 00 0

0. % & & :00. B % * \$ +
\$ 00 0

/ 0.+ + \$ * \$ \$
% & & * ' & % 8' \$ \$ &
E \$ ' = 1 \$ \$

' \$ - ' \$
 \$ & % \$
 6 & + 1 \$ 1 + 1 B
 1 % \$ '%+ & ' 0
 3 0. 1 \$ + 1 \$ \$ & : 006
 1 + 00. ' & + & SS SS ' +
 % 1 \$ + * % 1
 + & B + 1 & % B %
 \$ 0
 06+ \$ %% +% 6 & F +
 \$ 6 %' & ' 1 & % &
 \$ %% +% & \$ % % +\$ \$ 1 & % * \$\$ 0
 / 0>' 1' \$ \$ +
 ' % B & + \$ & SS SS F %
 + ' 1' % ' + 00 %
 1 + & \$ \$ & B 0 & N 0 % + 1 & % B
 & % ' % % & \$ + + 1 00 % B
 % \$ >B % + % + 1 % *
 + ' 1 &
 6 & + \$ 6 & + & . + 1
 % \$ ' + F * \$\$.
 F % * 1B & & & '
 %' 1 . & % - 0
 (0' \$ \$ \$ \$
 % & + B E B * 1 '%
 % 1 + F \$: 00 = %' '
 * \$ B * \$ % 00 F 11 \$
 + 1 > \$ \$ 1' % 1 + :
 + % B + + \$ \$ & % . 1 + *
 ** % \$ \$ 1 % \$

- 1" 1+ * ' &+ &
\$ \$ * A F & \$\$ +
' % \$ & ' %' % +\$ 00 \$ 00E & &

- \$ 1' % \$ \$ > % + % ' % %
% + 8 + % &+ 1 * 1 \$
\$ % &' % ' \$ + % % \$ B &
% & %: 00 EB % ' + \$B %
1 * 00 8' % \$ @ % + % '\$ % B
% + ' \$: 00 ' +
% +%B 1 ' ' 6 \$ 1' 00 8
& ' %
E ' \$ * \$
+% % * 0

0. 11 1 \$ + / % %
1 \$ \$ ' 1 * ' & ' \$
& * ' % B + & % \$
\$ & : 00 = % + 1 * ' %
\$ 1' % 00 = \$ % 1 : 00 %
B % % + \$ E 00 > + 1 \$
\$ \$ %

@ % & & % 'B \$ % % +%
1 \$ + @\$ \$B + ' & \$ B 11
1 \$ + 0

9 07 & 1" & ' + B
' =+ * 1 * &+ 1 *
\$ 1' % B + = % \$ \$ \$
B % & 1J0

! 0> & 1' ' &+ 1 \$ \$
B & ' 1 \$ & %
% \$ %
1 * ' 1 M' + + +

% \$ % 4 \$

& ' 1+ 1+ 1 , \$:
0 ' %+% * & & % O 6 +%
%% +% % ' &+ 0

Ik heb alleen volwassenen geïnterviewd, maar kinderen worden ook getroffen. Hier zijn drie verhalen over kinderen: een baby en twee basisschoolleerlingen.

BABY

Elektronica en epilepsie

Een jong stel was dolgelukkig met hun pasgeboren zoon, maar hun vreugde sloeg om in angst toen de baby epileptische aanvallen kreeg. Levensbedreigende aanvallen die resulteerden in verschillende spoedritten naar het ziekenhuis.

Op een dag ontdekte de moeder van de baby een vreemd uitziend apparaat op het dak van het flatgebouw aan de overkant van de straat. Iemand vertelde haar dat het een zendantenne van het nieuwe 3G-systeem voor mobiele telefoons was. De moeder vroeg zich af of dat iets te maken had met de epileptische aanvallen, dus vroeg ze dat aan iemand die goed geïnformeerd was over het onderwerp. Deze persoon bevestigde dat er onderzoeken bestaan die haar vermoeden ondersteunen.

De ouders kregen het advies om een gebied te zoeken met minder straling van draadloze systemen, en geen elektronische apparaten mee te nemen. Ze volgden dit advies op en de symptomen van hun baby verdwenen.

Ze realiseerden zich dat ze moesten verhuizen en hun elektronische apparaten achter moesten laten. Nadat ze een nieuw huis op een acceptabele locatie hadden gevonden, nodigden ze hun vrienden uit voor een verhuisfeestje. Ze stopten het braadvlees in de oven en gingen op de bank zitten om wat te ontspannen voordat de gasten arriveerden. Plotseling kreeg de baby weer een epileptische aanval.

8 1 \$ % B \$
 %1 1 \$ @ ,
 \$%' \$ F+ B & \$
 \$
 @ + * \$ \$; = 1 %
 ' ' \$ & %
 % + 1 + \$ '
 = % & ' 4 , \$ \$
 1 \$\$ 8 B ' : 00%\$ *
 & 1 % E B
 \$ 6 11 1 E
 & 008 +
 \$ 0
 ! 555
 0; % B * 1' % &
 F 1 \$ & * + @ +
 * \$; 0 E & \$ &
 ' % %
 6 \$ " & \$ &
 \$ 1 ' B &
 \$ 1
 6 & & %1 : 000' '
 '1 * ' & 00 . \$ 1 \$ = ' +%
 ' \$ \$ \$ & + \$ +%
 \$& & %
 6 1 ; % \$ \$ %
 + % 8 \$ \$ \$ % 6 11
 ' ' ' \$B 1 F '* ' 1
 0

&! +
06 ' 4 ,1+ % \$
1 B 8 & \$
1 +% \$ '%%\$% \$ ' 1 %
& +

00; B00 &
11 ; 0 \$% \$ 1+ 1 "B 1 "
\$ + - & % \$
\$ ' \$ B
\$ ' 1+ \$ 8 & \$ @
' 0 \$ \$B ' 1 +
' 0

0 ' 4 ,1+ % + ' \$1
* % 71 . & &+ & '
% \$ B B E ,
\$

\$ SS ' \$ F %
; B & \$ & \$ %
7 & * + B% & (
6 & \$ & \$ % B & '\$
\$ \$ 00% & '1+ B00 & . +
& :008 & % B ' +% B
' ' * & \$ & \$ % 00=' %
* % 1+ 0

& + ! ' + +
0 ' 4 ,1+ % % \$; +% !"
% ' + % %% - B * 1 '
B & \$ * + 6
% ' %

6 1 % + 1 " +% '\$ '
; 0 +% % \$ %

M 1 * \$ ' 8
\$ 1 1 " 8 " "
& % B \$ 00 00B 1 +
\$ ') +% & & : 00 ' & %
+ 00

1 \$ ' 1 * \$ ' ,
+ B ; ! " +
\$ % \$ * " 6 \$ %
& + 1 \$ +% 7 1
1 " 6 & \$ & 0

* #
0; \$ ' 1 \$ 7 &
' \$ B & * \$ F \$
% \$ E + B & &
. & % + & \$ & + B &
& % % 6 % E
+ \$ - % \$ +% ' * + \$
\$ +* 7 + -= + B % \$
\$ 1+ ' 0

+
0; \$ \$ & %
\$ & * F * % 1 +
\$ %% * + 8 &
* ' 8 \$ % & 1 * B \$ ' ,
* ' & F \$ %% * +
. & ' \$ \$
- & ' \$
\$ 1 N ' % ' B & \$

& 6 11 \$ '% \$ ' %
' \$

8 & \$ \$ 6 11 \$
\$ & % 1 & ' \$ 00 B %'
B00 & 8 %' + J > + % % & B
'

F % & B \$ \$ \$ '* %
' = +% + ' ' * / \$ %
; % % + % % 0

& / ! * ! +
8 \$ & % :

06 + & + \$ \$ % \$ \$B %
* + + \$ % * ; # *
' \$ % E = + * '\$ %
* + '% & + F + \$ \$ \$ 8 ,
\$%' \$ % %B
" \$ "

= + 1 +* E % % & + 1
\$ & + ' B ' & \$B & + 1
\$ B & + \$ 6 %
1 % & + \$ %% * 0

- 0 +

0; \$ 1 + + = + % + \$ ' + /
& + ' & ' + & % ,
* 8 & '\$ " +% \$ \$ * ,
\$B ; 0 * + + +

6 11 \$ ' \$ *
 '\$B ,
 = 1 \$ #"" B , \$2 6
 % '\$ & % &
 1 \$ F 1 & +% B !B %
 ' >& +% E B & ,
 + \$ ' %% 8
 & \$ \$ F % \$ + 1
 - & 1' * % -= B ' 1 \$
 =+ * \$ 1' , '\$ % \$ *
 1 \$ % ' % \$. + \$ & %
 ' 0
)
 0@ 1+&+ , % '\$ % B 1 \$ %
 KK 6 \$ +% \$ B
 ; &+ ' & * 8 + 1 \$ \$
 @ % \$ & ' 1" \$ 00>B ' ' 1
 '\$ J00 \$ 00; B 11 +' \$ % \$ \$
 ' , '\$ % 00=+ \$ 1 +&
 & \$ - % 1 \$
 & & E % '\$
 ; & % 657 , ' "
 1' &+ % % \$2 = \$
 1' ' \$
 =+ \$&+ 1 \$ 1 + B +
 &% % +' 1' F+ % ' +
 % B 1 + \$ ' 8 +&
 1 0

' !
0 +* % % \$ + ' B \$ \$
1 \$ + F 1 & + E & ' + B %
* ' 4 , \$;
\$ + & 1 +% & % \$ F 1 *
& \$ 1+ ' .
; \$ \$ \$ =+ * \$ +* +
% \$ &+ % \$

> & ' & \$ =+ * +%
& & * + '%% \$
1 \$ + &+ 8 \$ ' % B
& +% \$ 0

) * *
0/ &+ 1 * + -= , E %'
% + \$ \$. & \$ \$ 1 & \$
\$, B - %
' % &

8 * ' + & \$\$
B + -= % * ,
1 % \$ 0

7 88

06 11 ' ' ' \$ % \$ = 1 '' \$
&+ \$ * B * ;
& % ' 1 \$ * +' ['
\$ & = 1 ; * 1
% \$ ' & % ' B *
' 6 11 1 * + \$ *
\$ 0

Hoe worden EHS-mensen behandeld wanneer ze hulp zoeken bij artsen, autoriteiten, ambtenaren, enzovoort? Zoals je kunt verwachten, wisselt dat nogal. Maar sommige mensen hebben positieve ervaringen. Ze hebben hulp gekregen – of in elk geval enig begrip.

Kenneth: 'Ik had wel het geluk een dokter te vinden, iemand die op de hoogte was van EHS, en me met respect behandelde.'

Maria: 'Mijn dokter geloofde me, maar kon me niet helpen. Hij zei dat onze samenleving niet over de nodige middelen beschikt.'

Het overheersende antwoord is echter dit:

Inger: 'Ik ging naar de Sociale Dienst voor mijn woonbehoeften. Nadat ik de ambtenaar had verteld over mijn benarde situatie, siste ze tegen me: "EHS is niet wetenschappelijk bewezen. Als u uitkering aanvraagt, zorg ik ervoor dat uw aanvraag wordt afgewezen!" '

Waanideeën

Voordat ik deze EHS-vluchtelingen ontmoette, kende ik een 25-jarige man die ook aan EHS leed. Zijn meest slopende symptoom was hevige pijnen in het lichaam. Toen hij zich eindelijk realiseerde dat zijn aanvallen verband hielden met elektriciteit en mobiele telefoons, probeerde hij dat uit te leggen aan zijn arts, die het meteen over medicijnen begon te hebben. Na de afspraak keek de man toevallig in zijn dossier. Als diagnose stond er: waanideeën.

Elisabeth: 'De dokter verwierp mijn klachten. "EHS bestaat niet!" Hoe kon hij dat zeggen?! Mijn symptomen waren zo duidelijk zichtbaar als ik voor de computer zat. Hij wilde me gewoon niet horen en schreef in

% & % & ' \$ 00 % 1
' & \$ 00 = + % (B %B
+ % % . 1 % \$ \$

8 & + * % 1 + \$
& \$ 00. & + + 1 \$ \$
\$ A @ \$ B \$ *
\$ + % @ \$ \$ %
' \$ + % & + 00

8 1 \$ + + 1 * E B \$ + %
1 , ' 00 % % % & % 00 &
% % % ' \$ = + %
00 % % % & % 00 E % %, \$
% \$ E = +
E

= + \$ % * % + 1 '% . % +
1 = + & \$ \$ & % * B % \$ \$
' % B , 8 \$ ' +
1 + & \$ E \$ @ % 1 *
\$, \$ & + % ' % &
B \$ + + & % \$

% \$ \$ % % \$ ' \$ % 1 \$
+ = + % 1 \$ \$
\$ \$ * % \$ \$
% ' ' 0

#2 + 1.

1 0 = & % \$ * % ER & ' &
!, \$ & % & ' 1 + "
* , \$ 8 " + % \$ + % 7
* & 1' '
* 1 \$ % % \$ 1 & % B * E '
E \$

8 E \$ 1 1E + \$ 1 F
1 \$ & \$ \$ 1 '
% + & \$ 1 %' 1 + ,
& %

%1 \$ %& : 00% \$ \$ %
% % = * ' + \$ & 00 B &
\$ 006 ' + 00 008 ' + & 0
' + 1 \$ N ' ' 1 00

F 1 " + \$ F E
. + + '\$ \$ + 0

: 0

06 E % \$ & +
\$ > % + \$ \$ 1 \$ B
+*

7 B ' & E \$
* E % E 1 & 1 \$
\$ " = + & & + * \$ ' : 008' ' %'
% +* J00 8 %B \$ + & +
' * : 00) * 6 11 ' ""
+ % J00

> \$ & & \$ E * \$ + + % = + % * % S
\$ F * \$ & %
% - = + = \$ % % % 1 \$
\$ B % & ' % \$
\$ @ \$ & & + \$
\$ & % * ' \$ 11 0

(+ \$

% !' 1
- \$ '\$ \$ + ' -= ,
B & 1 \$ & + ' \$ ' E

E &+ .+ \$\$ 1 /
11 \$ \$ \$& ' \$ \$ B
' , ' ' & 1 N * 5 B %
\$ & & % & +

- 1 1 \$:
0 % 1 % ' \$ % = \$ '%B 1 +%
1 + %% \$ +% & % *
& \$ + + ' % % 1 * +%
& '&+ *' , % 8' 1 %
' '\$ * \$ \$ % % '
' V % '%J

@ % % + \$B % \$ % \$ %
% \$ 1 % '& \$ \$ B 1 B
' , \$ 1 B * +B & \$ >
\$ % % & E & % ' & 00=
\$ '%% B00 % % \$ \$ ' 1
\$ 1

% 1 +% & %B \$ -= % & + B %
0

0 # 1 .
-= * 1 \$ 1 '% +%B %
1 \$ % * 1 * 1 +
\$ ' \$ %% % B %
&

.+ =, 11 \$ 1 & F 11 ,
1 ' \$ & \$ % ' E
\$ F \$ & 1 *
% ' E * A 8 B
& ' & % 11 \$ % & % B

/ 1 + % & & '
+ F \$ % 1 B & N * &
\$ * ' B & \$ %'
\$2 & + F 1 & % * B & +
\$ ** \$ 8 \$,
\$ * 1 \$ \$

0 1 %% \$ % = \$ ** & + %
& + J 8 % \$ % & ' B
& \$ & % % + \$ \$
- & % & % 0

/ % B & \$ \$ \$
B % \$ % -
' ' % \$ \$ B + & +
& * \$ * & & 1

. + ' % 1 \$ 2 & & +
' % + % & = %
* ' & * \$ \$
' E % 1 \$ B E & % *
* + % \$ & + - \$ * + % % \$ * ' \$ J
: + *

\$ 1
! 06 \$ 1 & \$
0

% 1 + * \$ & \$, , , , &
+ % \$ & +

- + + % 1 \$
' B \$ ' & \$ \$ 8 \$
' = & * \$ 1 '
1 % 1 B * ' \$ B
B \$ \$ 8 ' & & \$

\$ A * & * B ,
* \$ ' +% & + \$ \$

7 * \$ B & +
- = % & + 7 \$
& % & % & 1 \$ \$ +
\$ + / & + \$ %
B 1 * & * B & + \$ \$
'\$ ' ' * 1 * 8
[& + \$ + % ' + '
% ' \$ \$ &

1 0. + * 1 B &
\$ = ' % 11 B
% 6 \$ & + 1
& ' & 8 & * & '
B +% * & ,
\$\$ % % % & ' + +% ,
& * B + % 8 & ' % % & *
' + & 0

! 0/ ' + % B \$ \$ & % \$
1" & ' + 6
& ' % B
1 * \$ 1 ' % 8 + & ' + & +
\$ ' % 6 \$ * + 1 & + 1
* ' + & + ' + % 00 " +% B " +% 00
= + ' \$ 6 \$ \$:
006 ' & % 6 ' \$ 00 00 1 B00
& % +

@ \$ \$B + & + \$ & B & + ' 1
* @ % 1 B 1 * +: 00 \$

' 00 00. ' ' * \$ & \$ 00 00; B
+ \$ J00 ' ' & %

6 &+ + & B & %%
F ' B % +% 7 ' %
B %' ' & % & + B +%
% \$ % > % & 1"
&+ \$ & + % 1 @ % '\$
% B % ' \$ F * '\$

' 00 + B00 &
1 \$ & % %' %
& \$ \$ \$ % 1 ,
* B \$ B & * \$ JJ 6
\$ & %% +% 0

B + \$ % B % : 0- &+
& % \$ =, A 1 *
8 & ' ' +& * %' *
* *' = 1 &' % 1 ' '
' \$ & \$ & +
& + 7 % \$ B % % \$
1 * % B % +% \$
\$ = * % % \$ ' % 1
\$ \$ \$ % 0

7 ' \$ * E \$
' =, A 0 0 = \$\$
\$\$ & 11 \$*

\$ #
. 1 \$ = 1
. %' & \$\$ &
\$ 1 B * = \$ = +%
+% 1 2 %'
% \$ \$ B % * B B

& ' & * *' \$ +%
\$

>% <- -- &+ % * - 1
% \$ \$ B & L \$ B
' +% \$ & B \$ \$
& \$ +% & +

= * 1 +* *E \$ *' & 1
'1 % ' \$ B
' 7 \$ & % \$ E ,
\$ ** % 11 B &' %% +% & +
1 \$ + % E \$ * %
12 %' \$ % \$ B
\$ * \$

@ \$ \$ %' \$ \$
! % % \$ \$ '
& \$ B & 1 \$ 1' %'

% ;
'\$' '#"' F , ' \$ < "
& % = \$ 1 \$
\$ \$ + 11 ' \$ \$ % ,
\$ ' , \$ -= , A B %
\$ 1 % +% 1 + \$ '
1 - % \$ + 1 %
\$\$ \$ 11 '\$ \$

(* 5 = +% F
1 % \$ -= B +% % \$ &
\$ > % +% 7 \$ @ &
#"" 1 Q & \$ B & %
' % @ + , \$,
\$ \$: 0 \$ +% % \$ ' ,
\$ 0 F B % :

0- % \$ & + B & ' & & *
1 % \$ % 8 + * & + 1 * &
\$ B * - % % & +
& \$ * \$ * 1 \$ \$ +% & + B
\$ \$ ' \$
& & % . % & : 00 %
\$ +% + 00 0

. B \$ & , \$ \$ & +
1 \$ \$ % % + 1 + \$

> & + - = , A ' & % \$ +%
* \$ \$ - \$ +% \$ B C0 + 00
+ 1 & \$ % \$ 1 \$ \$ \$
\$ \$ - = , \$ 1 ' - & + \$ % \$ 1
\$ B % \$ 11 \$ - B
1 % + % & 1 \$
& 1 \$ 1 + * % % \$ & %
\$ +% B % 1 V

- \$ 8 \$ * * % +% \$ %
\$ 1 ' - = 0 \$ > % %
% \$ ' B * A ' >
C0 E % \ * 0D 8 \$
* " & @
% ' & % , * ' .
= . @ C0 \$ ' A 0D = +
\$ 1 + 1 % \$ ' \$
\$ & & ' % ' 1 = \$
' : \$ - = , +% \$ 1 ' &

1 B \$ & \$ 1 & % .
1 " % & % \$ B
& + & * E \$: ' & \$ B \$ * + B

+% B % +\$ '\$ B B ' ,

> +% + \$ B Z 1 % \$ -= B
*\$ + '11 8' Z
F Z

/ -=, A 1 8' B> +%
'\$ -=, A % \$
\$ & % \$ 8
% \$ +% * \$ \$

7 / < C 8-7B 0 ,
\$ \$ * \$ \$0D 11 '1 % ' \$ ' ,
\$ 1 B / B> +% ; 8' & +
& * F % % " <
6776

1 \$ " 8' ' \$:
07 % \$ 1 \$ \$ B '\$ %' B
\$ B % \$ & B
% '1 %B & 1 & \$ '
% \$ & & 0

8 & *\$ + 0
\$ & % 0 \$ % B :
,B , \$ \$ 0788DN
Q \$ 1 % \$
\$ * ' 1 \$N
N
1 1+ + \$ 1 % \$,
\$ N

' \$ & % C7 & D N

%% : '% B ' N

* + B \$ N

N

' B \$ N

B \$ \$N

' N

% +% * N

, * % & ', +

8 8' %% ' \$ * \$

* \$ \$ ' A 1 F : OF

% 1 * + '\$ \$ & % *

*% + ' \$ * \$

* \$ \$ A 0

= ' \$ ' :

0> & ' \$ \$&

** * = \$ ' ,

\$ \$ * , % \$ \$,

% B A % \$B \$ & \$

& % *\$1 % 1 \$

A 0

8 + 11 % ' & 8' "

< %

- + 1 \$ 8' 1 \$ \$

E & % 12

1 + 1 & 1 *

8 & ' ' % 1 *

8' . '\$& #' : 0- " \$& ,

1 * 1" \$ &
 = & % +% '

+% 0

\$ ' 1 *: 0/ % 1 #""! + ' #"" & + '

"" ! & \$ 2 - & +

\$ ' \$ \$ % %% 0

8 \$ % \$: 0-

' B & \$ & % * \$ B

% % % E 1 \$ \$ \$,

* [' % \$ C & B \$ &

* B 657 B & DB 1 ' \$ \$

1 + 0

8 & 1 + \$ \$ \$ + E \$ +% ,

1 " < 08 +% **

\$ & ** B & % ' 6 %'

6 \$ ' 0

!

1 #"" ' / & ' \$ 1 #

* % +% & % B ' & %

1 % % ' % % \$

\$ & 1 & %

< ' ' / & : 0 = + \$ +* % ,

\$ 1 * ' \$

\$ 1 % 1 * %

12 0

= , 1 & ' & %

\$ & - 1 \$ % 1 + ,

\$ %

)00 9 ' !'

'\$' '#"' '1 8' . ' ,
' \$ \$

= " < C--7B 0-' \$
* \$ \$0D '1 % ' \$ **
& \$ \$& 1 ' / &
= -7 +% \$
1 \$ 1 * B & & E

<
3 -! \$ -! * 8
\$! ! "
-! * ;
8==>38) + ?* 0@ \$
\$ 1 \$1' % 1 * % B
+& @ A& C#"!D +% **
87 * +% 7 >1 * / %
\$& \$ &' \$ ' \$ 657, %
8-<@, * V
8==A3= ! 4 %
7 C9 < 9(D % :
1+% % \$ \$ *
& +% \$ 1+ :% \$ 1
&+ % B 1 &+ ' N
% \$ \$ &+ \$ \$
** 1+ 1 \$ -./0 N
% ' \$ \$1' % % 1
* N
< S 1 * \$
\$ & % 1 %
8==B3= ! \$ 9 ' #" 4##
& \$ 1 \$ \$

\$ \$ & ' % %
 % B \$ C ' +
 DB 1 \$1'% 1 * 1 ,
 +B % % , S, - 1
 1 + 1 \$\$

 8=C=3 6 + 1 \$1'% 1 * % ,
 \$ 1 + \$ 1 N % 1
 1 + % + \$!+

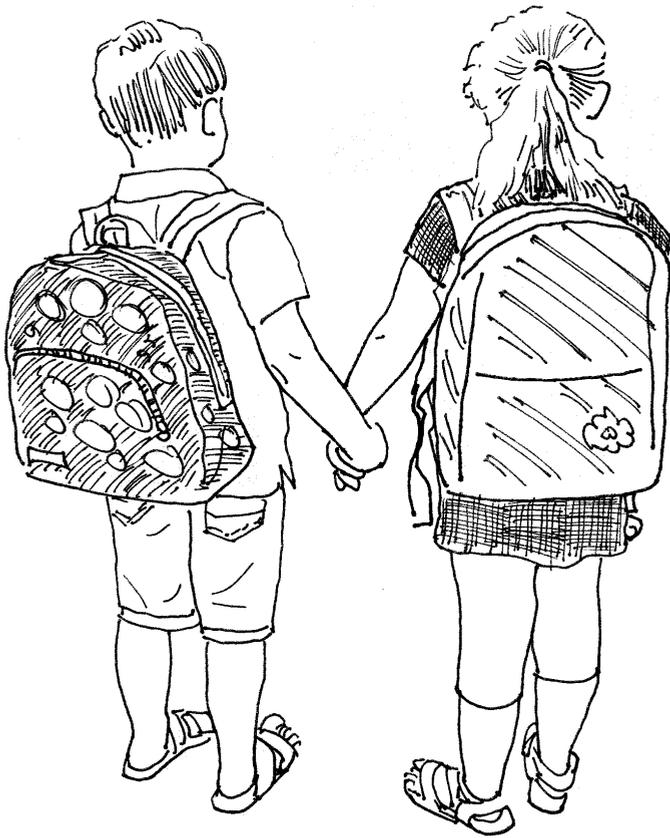
 8=CC3= ! 1 \$ % \$' #"
 + ' ' ' 1 % & %
 & 1 * \$ +% & %
 =) * < C 79<D
 6 \$& \$ C6=>D * ,
 * [' \$ 1 B 6 H & ! *
 C% # DB \$ \$ % % % 0/ \$ % ,
 1+% 1 * \$1'% \$
 9H, \$ #% \$ \$
 1+ "% 0

 = 9 -) '+ 1 % \$1'%
 1 ' \$ 1 1
 1+ \$1'%

 8=C83= 9 %' \$
 ' \$ 1 * :0(: .
 & + & '\$\$1'% , , ,
 \$ % % % \$ B 1+
 % 0. + 12 \$,
 ' \$ %%

 2 - 0 * 1 +* &+ 1 %
 1+% \$ ** \$ '

= ! 1 1%1 % %
 \$' \$ 6 H

= =\$ + C +
 D 1 + \$ &
 "" * B & % ' & B
 +% = \$ 9 ' \$\$ +%
 8=CD38 6 -
 +% 1 * 6 H B \$ ' & \$ +%
 1 % 1 1 \$ \$ 1 ' %
 = 9 -) ' + 1 6 H % ' ,
 1 % \$ % +
 8 -! # & B \$ B
 & % ' & ' & 1 * + B & ,
 \$
 8 6 % *
 7 - % + 1 \$ 1 \$,
 * [' \$ % 1 %
 8=CE3> 1 '1 0
 * % Q \$ \$ & +
 \$ 1 * 8 * %
 +' + #" 1
 6 + 1 1 % IB
 1 * & B 6 H V 8 ,
 & " 1 ' \$ &
 \$ 1 ' % +
 % 9 1 % 1 * & +
 % + \$ +
 8=C>3 ' 1 % \$ 1 ' % +
 % + 1 \$ % # +
 ,! 7 1 \$ & \$ \$ * ,
 \$ & % B % \$ 1 +
 \$ 1 E / ' ,
 \$ \$ & 0 & %
 \$ 1 B & ' \$ \$ B %

1 \$ % 1 \$ & % \$ \$ 1 \$
& ' %

8=CF3 9 1 & 1+ 6H
& % ' & 1 \$ " "" % \$ \$

!! 0 B AB1
8 > + +% * ' \$ 6H
* \$ \$ \$ ' 8 & \$ 1
E

8=CG38 -) '+ *
2 ! 1 \$ % \$ &
8 & " %
1 ' V \$ % ' ,
\$

8 - 2 \$ \$ 1 +
, +% ** 1 \$ \$ &

8 - ! % \$ 1 '%
6H * 1

2 ! + 6H ' \$ * *
\$ \$ ' 0 *
6 + \$ 1 \$ 1 '% 1 ,
* \$ 1

8)>, & % -) '+ :
0 % \$ +* ,
\$ 1+ / +
' \$ + + ,
1 \$ 0

8=CA3 %! 0 & \$& \$&
% \$ \$ &
!"" * 1 % \$ 1 +

= 4 " 0 *
 < 2 ! ' + \$ 1
 \$ \$ 1 + B 6 H & ' B
 1 \$ & ' 1 \$
 6 + 1 1 \$ 1 '% 1 * '
 '& ' '

8=CB3= + 0 6 \$ 1 \$ \$ & ,
 \$ + \$ 6 H '

8=8=3 > \$ ' +% & %
 ! 1 \$ 1 '% 6 H
 , , *

8=8C38 ! 1 1 * %
 \$ 1 \$ \$

\$ 1

= 0 0 % \$ \$ &
 * \$ % * + +%
 & + & % & + \$ 2 6 H

C) B - @>().@ 5 D

Voordat ik deze EHS-patiënten leerde kennen, dacht ik dat Zweden een land was waarin doorgaans wetten en mensenrechten werden gerespecteerd. Mijn mening daarover is veranderd.

Een erkende functiebeperking

In Zweden wordt elektrohypersensitiviteit (EHS) erkend als een functiebeperking. Volgens de Zweedse wet zijn gemeenten verplicht om mensen te helpen die door hun functiebeperking niet in staat zijn het dagelijkse leven op orde te krijgen. De veronderstelling is dat je behoeften bepalen op welke hulp je recht hebt, verder niets.

Elisabeth: 'Ik kon niet winkelen, de was doen of gebruik maken van de telefoon. Ik had hulp nodig omdat ik gehandicapt was. Een maatschappelijk werker kwam hier om met me te praten over mijn hulpbehoeften bij het winkelen, de was doen, het postkantoor en de bank, en iemand om te bellen zodat ik een nieuwe plek kon vinden om te wonen.

Een week na het verhuizen kwam hij terug en vroeg: "Hoe voelt u zich?" – "Het gaat beter dan in mijn vorige huis, maar ik ben verre van gezond," zei ik. – "Nou, ik begrijp niet hoe u hier kunt leven. Het is maar 14 kilometer naar de radio- en televisiemast, en die zendt zus en zoveel kilowatt uit. Hoe kunt u dat aan?"

Met andere woorden, hij twijfelde aan mijn handicap. In plaats van mijn behoefte aan hulp te beoordelen, had hij de specificaties van de televisiemast opgezocht. Volgens de wet bepalen de behoeften van het individu welke hulp nodig is. Hij volgde dat nationale beleidsprotocol niet op.

Zijn redenering tegen mijn recht op hulp keerde zich ook tegen mijn rijvaardigheid; want ik rij soms als ik me wat beter voel. Hij zei: "Onze regels zijn zo dat als je met de auto naar de winkel kunt rijden, je geen hulp bij het

% %' % +\$ 00. % % % 1 J.
B + + 1 * 1 1 \$
+ * % 1 +%
8 + & % *\$ & B % +% \$ %
+ " +% % %
1+ % * +& \$ 1 * \$J 8 % \$ '
&' % +\$ B %1 0
- 1 \$ \$ B \$ 11 :0@ +
+ 1 +* \$ 8 \$
- ' +% +% % % \$ % +% %
\$ 006 * ' ' 1+ \$00 00/ B B %
% % 1 %B00 % 00F
% % &+) * & 0 % % % B% % '
% % % ' \$ 1 00F \$ * = &
\$ \$ 0
= * ' +% *'
' A
/ \$ & \$ \$ *
\$ +% ' %'
: 09 J (&\$ \$ % \$: 00;' 11
& * + 00 8 ' 11
' ' +% ' & % \$ 0 8 +
'& \$ % % + \$ +% '
= &' 1 % '& \$ % \$ 1 * *
& \$ % \$ \$ \$ 1 '% ' 0 %
& \$ % F &' % &
* &' \$ % % '% @ ' % % &' %
' ' +% ' % +\$ 0

: -
 F * /,9\$ \$ &% 9 . \$ *
 = % :
 < C - * B + +% \$,
 < D \$ * \$ * B
 +% * 1 \$ * 1 ** \$
 < E6 \$ %' \$
 \$ \$ &+ * EB \$ & B ' * B
 &+ * ' - *
 1 \$ \$ \$ +% \$ \$ *
 < EC - * + % 1 +* 1
 \$ & %
 6 1 % & -=, A (+% \$,
 :1+ 1 \$ +% % \$
 \$ / + & : + \$ \$ 1' % %' %
 \$' 1 / + % & : 1+ \$
 %% &+ \$ \$ \$
 & 1 : &' \$ \$
 ' +\$ +
 0
 / + ' &+ ' \$ % + '
 * A 1+ ' +* \$ %%
 / 0% * 1 * 8 +
 ' B + \$ *\$ & 8 +% %
 * + %% 1 & : B ' + *
 1+ 1 0

 / @ ? & A ((
 1 +

1 OF 11 + 1 \$ % ' % \$ \$ & =
& % +% ' ++
'\$\$ > 1 & 1 *
1 \$ % 8 \$ \$: 1 +* %
% \$ % - & B % % \$ \$\$
' & 6 % % \$

8 '% \$ M +\$ % * A '
+ 6 \$ 1' % % +\$ 6 '
\$ \$ 0
. 0 \$ *\$ & 8 ' & 1
1 % \$

Terwijl ik rondreisde om de EHS-vluchtelingen te bezoeken, bleef ik over veel vragen piekeren, waaronder: waarom geloven mensen hen niet?

Ik ging naar huis met nog veel meer vragen. Waarom luisteren de mensen niet naar hen? Ik had een aantal uitzonderlijk heldere, verstandige en pragmatische personen ontmoet. Als iemand zijn of haar symptomen en wat er feitelijk op specifieke locaties met hen gebeurt duidelijk kan beschrijven, waarom geloven mensen hen dan niet? Als enkele honderden mensen uiteindelijk hetzelfde ervaren, waarom geloven mensen hen dan niet? Als miljoenen mensen in andere landen ook dezelfde symptomen ervaren, zonder enig contact met elkaar te hebben gehad, waarom wordt er dan nog steeds niet naar hen geluisterd?

Mensen met EHS hebben veel geleerd over hun toestand en hun symptomen. En ook over hoe ze beter of slechter kunnen worden. Ze weten ook hoe het mogelijk is om een beter, of in ieder geval een draaglijker leven te leiden. We moeten van hen leren in plaats van hen te wantrouwen. Ze hebben een boodschap voor ons allemaal: EHS kan iedereen overkomen!

Er is geen logische reden om aan te nemen dat de lichaamsbouw, het centrale zenuwstelsel of de hersenen van deze mensen anders zijn dan die van jou of mij. Wat hun is overkomen, kan jou of mij overkomen. Tijdens een epidemie wordt niet iedereen ziek. Sommige mensen zijn ontvankelijker en/of staan bloot aan meer schadelijke blootstelling. Ze worden ziek. De volgende keer worden anderen ziek. De vraag is nu: staan we hier voor een nieuwe epidemie?

Het is duidelijk dat we stralingsarme ('witte') gebieden moeten creëren voor mensen met EHS, waar ze met waardigheid kunnen leven. In het

1 \$ & %
% \$

% \$ \$
' \$

B B
J

DEEL

BIJLAGEN

Het is interessant om met een historische blik te kijken. In de onwaarschijnlijk lichte dagen van december 2000 in het noorden – met de rokende brandstapels van de gekkekoeienziekte (BSE) nog in het geheugen en een naderend 3G al aan de horizon – plaatste Leif Södergren (geb. 1947) van de Zweedse vereniging voor elektrohypersensitieven FEB de volgende woorden op de website.

Wordt de kip met gouden eieren een gekke koe?

Een panel deskundigen van de Britse regering gaf onlangs als aanbeveling dat kinderen zich zouden moeten onthouden van het gebruik van mobiele telefoons. Dit jaar december zullen er pamfletten zijn die kopers van mobiele telefoons waarschuwen aangaande de onzekerheid over de gezondheidsrisico's van de mobiele telefoon. Dat zou een heel stevige maatregel kunnen blijken. Maar hoe komt het dat de Zweedse en Finse regeringen, die gewoonlijk vooruitstrevend zijn en erop gebrand om schadelijke zaken te verbieden, niets hebben gezegd over de mogelijke gevaren van microgolven en mobiele telefoons? Waarom die stilte op het noordelijk front? Het antwoord is simpel. De Britse gezondheidswaarschuwingen zouden gewoon niet uitgebracht worden in het Land van Nokia en Ericsson. Stockholm is de draadloze hoofdstad van de wereld aan het worden en Amerikaanse ondernemingen zijn bezig hier een steunpunt te vestigen. De nieuwe generatie mobiele telefoons is hier; en drie keer zo veel antennes als er momenteel zijn, staan op het punt om opgesteld te worden. Daarom is het politiek onmogelijk iets te zeggen dat in de verte een bedreiging vormt voor de mobiele-telefoonindustrie – de kip met gouden eieren die zo veel welstand brengt voor industrie en regering. Maar op een dag kunnen mobiele telefoons een gekkekoeien crisis worden.

De Zweedse Onderzoeksraad voor Arbeidsomstandigheden is een centraal agentschap van de overheid voor de langetermijnplanning en financiering van onderzoek en ontwikkeling. In 1997 werd de Raad door de overheid

\$ \$ % -./,\$ \$& ,
0 = " 1 #"" \$ @
C5 =) * \$,
[D 11 ' A 1 F & + 0 +% ' 0
F 1 , Q @ B ' +%
1 = \$ 1
666 975H - X \$ YB \$ * 1 * 1 ,
\$& % \$ = 1 +' ,
\$ '1 % & \$ 1 + & & \$ % \$& ,
0 1 * % % \$ B &
B & + 1 & \$ \$& 0 -./0 8 \$
1 \$:0 - - - - &
-! * 08 % % \$
+ \$ \$
& & & \$ % \$& 1 \$
-./0 ' % ,
& \$ 1 1+ \$ 1' % 1 * & *
\$& 1 0 \$ % 0 8 \$ +%
1 \$ & '+ %' ** 0 ' A
11E\$ B \$
/ \$ % + \$
8 ' & '
\$ & & 1 & + 8
\$ 7 & \$ \$ 1' % %
1 B %' 1 * \$ - ,
6 1 ' & * * + %% 'B 1 ,
\$ \$& & + & * ' @ + % 6
11 \$ \$ 1' 1 \$ \$ Q * \$ '
* \$ \$ > \$ * 1+ ' &
' % + % B \$ & * * 1 % \$
& & * ' 1 \$ '
\$. 1 ' & \$
11 \$ % 0 \$ * & % 0 9'
+ \$ 2 * . 1 '

11 \$ ' ' \$;
= ' 7' AB * [' 1 *
'11 & \$ A & %
. 1 ' & %
1 , * ' 11 \$ = + +% -!
& % & ' 1 ' \$ 1 & '% ' 1 \$

8 ' \$\$ \$ H F
12 B % -)B \$ 1 * & ,
* & %% 8 1 %
\$ & + 1 & % \$ \$
\$ 1 * = E B
\$ N & ' + +%
\$1 '% ' 1 * & & +% *E %
1 +B \$ ' \$ 8' \$ ' :
' \$1 + \$ & % M' \$ * %
E %

= \$ & % B
= & \$ B %%
% N \$ %% 6
% \$ \$ \$1+ %% *
\$ *

M &+ \$ \$ \$ B \$
% \$ % +\$ \$ % \$
B & % < 8 & & % & *
\$ 1+ \$ A 8 & %
% \$ 1+ * 1 %% C
B# % 1 D

A 11 % 0 \$1 0
% \$. %'
* ' \$ \$ \$ ' % B
1 \$ B \$ \$
' \$ % = ' 1' : " & " ;'
& +

F * % \$ ** 0@ &+ \$ B0

&\$ 8 E F % % A

1 F % % & %

0; \$ %' ' % +\$ 0

\$ % B & B * \$:0- & %

'& % L 1 \$ & Z

\$ * ' 8 % %

&+ 0

- \$:6 &

\$ =11 \$ \$&& 6 %

B % & %

% B ' &

- SS 1 \$ +% * : \$ \$ 1 * B

, '& \$!, B F

1 * 1\$ \$1'% B&+

\$ + \$ ' * +

#!+ '11 C : B!% 1 D & *

+ &+ '\$ & * \$

\$!"Z

. %' +' \$

+ (* = E5 ' / \$ + 1& %

L 1 \$' \$ & * ** +%

11 \$ ' 8 & 1 \$ B %' &

\$ B&+ >&

B * * B \$ N *

' \$ ' 1 8 &'

0 \$1 0 %' % . *

\$ \$ % \$%'

\$ % 6 &+ \$ \$ 1 \$ -

& \$ %% % \$ * 5 & B

& % B ** * C'' *D

\$ +% 1 \$\$ ' ' * \$ \$

' E ;B \$ 7 1++ \$

% % B & % - *
'\$ 'B % ,% % B ** - L
\$ % ,& % ' L 1 \$B \$ ' C &
1 D & \$ \$
\$2 \$ 1 * B ' ' 0 B
% * \$ \$ * % & +
'B % ,% % + \$ %

F \$ & & + * 1
' & % 1 * & % =
' & + \$ +% + \$ %% +% 1 & &
>* B * & '\$.
\$ % 1 % \$ + \$
C \$ & + & % Q 1 ,
1 V %' \$ & & % 7 & %'
& DB \$ %
+ ' +% '* %

F \$ & & \$ % \$* 1 '
+% \$ & \$ & % % +
'\$ C B ' ' D F * '\$ % %
'\$ \$. & ' \$%' %
% 1 ' B \$ \$ \$ %
F % B & % % +\$ \$ 1 % \$\$
\$ %' 11
& \$

= % & + 1 * '% 1 %
. \$ + 1 8 % '\$
% \$%% % 1 +% & +

(
/
' ? & '
J * @ " K
:8 = @ 9 / 9 =%% @ (B) @ % 9 /) = 9

Sonja Fredberg hield een helder interview met Gunilla Ladberg over haar boek. Het interview verscheen op 7 maart 2008 in het blad 'Miljömagasinet' ['milieumagazine'].

Gunilla Ladberg heeft het boek *Een prachtige gevangenis: Op de vlucht voor elektriciteit en microgolven* geschreven. Het is gebaseerd op interviews met zogenoemde stralingsvluchtelingen. Mensen die gedwongen worden om het leven van een vluchteling te leiden omdat ze niet tegen een omgeving met te veel microgolven kunnen.

Het boek beschrijft een vervreemding die zo verontrustend is, dat waarschijnlijk veel mensen het moeilijk vinden zich voor te stellen dat dit mogelijk is in een beschaafde samenleving.

Gunilla Ladberg, je hebt een boek geschreven over stralingsvluchtelingen. Wat heeft je interesse gewekt voor het onderwerp?

'De reden dat ik überhaupt begon na te denken over de straling van mobiele telecom is dat ik een paar jaar geleden een televisieprogramma zag waarin het ging over lekkage van de bloed-hersenbarrière als een gevolg van die straling. Omdat ik veel over de hersenen weet, kwam dat erg aan en realiseerde ik me dat dit iets is waar ik meer over moest weten.

Mijn conclusie was dat de beschrijving van de onderzoekssituatie door de autoriteiten helemaal niet overeenstemt met de werkelijkheid. Uiteindelijk kwam ik in contact met veel mensen die heel erg hadden geleden, vooral door de straling van onze draadloosheid. Het is veel, veel te stil rond deze kwestie.'

8 " ;

0= * ' ' B %B

* +% &+ * * \$ \$B + * &+

& 8 & + \$,

\$ ' ' \$ B 1 %

& %' 1 +

= &+ +% ' \$ 0

, ! 8 * - !

! & *! ;

0% & & % 1 1\$ 1\$ + 8 %

0 1 & \$ \$ ' & \$

% \$ 8 %% +% +%

& &+ ' \$ \$

8 ' % ' % & B % * &

\$ ' \$ Q & + B % %

\$ 1 \$ \$ %

\$ 0

) * - -

" \$- ! !

- ;

0% % & \$ % \$ 7

& \$ " 1 , % \$ = + \$

+* ' B %' \$ % \$ \$

+% & '

;B & 0

, " ,

8 ! " &

" ! ;

OF + * 6

\$ '%B

% 1 \$ % B ' +%
1 + * & + * & % 8 & & & + \$
& " 1 \$

& + 1 \$ ' 1 \$ \$ *
* 1 A \$ 8 % %% & . 1
\$ ' \$ % & + \$\$ B & &
1

8 & 11 B ' \$ \$
% 1 \$ B 0

, ?
' ! " 8 ! ! "
\$ " \$ \$ \$
-* \$ - ;

0 % % \$ \$ & '
N 8 & E
1 \$ + +% + 1 % % \$ %
1 2 < ' ' & ' 1 '
& %% % \$.
* [' \$ \$ \$ B \$
& ' - + +% \$ 1 '
E % 0

" - * \$ *
* ! - ! - 8 ! * ! ;

0 = & * F ' \$ 1' * B
\$ +% & & & ' = & '
\$ * +% \$ ' E B
1 \$ = " +% +& \$ \$ Q
* ' * \$ \$ 1 \$ \$& & +
\$ 0

!! - * M

! ;

0 B % % . & \$ \$ & +
= + +% 1+ & % , - & +
+ B %

. % & & * % ,
1 & + \$ = +% B
' \$ 1 '

6 \$ E & 11
% \$ % B & + % %
B B B \$ \$ B
+ % = & ' % \$ & + B \$ &
1 \$ % \$ \$ ' 0

!! " ;

0 % ' ' % % +% ' - &
' & +% 1 = & % **
\$ \$ \$ 8 1 \$,
' 1 % ' +
\$ B \$ N + ' +%
& 0

= " " - *
" ;

0= \$ & 1 ' +%
& + +% & % - +% & & % ,
1 ' & + B \$ /
11 1 ** * & \$
% \$ 7 \$ 1 ' ,
1 \$ \$ & + * \$
1 1 % \$ B 1 \$
%

/ 1 \$ & \$ \$ 1 '% ' 1
& ; B *\$ T + ' \$
' 1 % 1 ' \$ 0

/ ! ! =
!! -

08 \$ \$ \$ = ' +% 1
+ 1 1 '%
\$ ' \$ 11 + % \$
B % ' B B B 1' B

% +% & &+ & +
1 \$ * & \$ + * &+ & ' 8 1 \$
\$ ' \$ & * \$ \$
& &+ \$ N

6 &+ \$ \$
& 1+\$ \$ F &+ + +% +%
& ' % . & * * \$ ' & '
\$ B % 1 =
\$ 11 6 % 1 ,
+ +% \$ %

& \$ 0

' ! " * - !
* * ! - " &
;

0 B 1 % 8 \$ & = \$ * +% 1 &
\$ +% & 0 % %% % %
* B +% \$ J
= 1 & \$ +%

- & & % 1 \$ &
E %' & % % \$ \$ 11 %

& ' / & & B
' \$ ' B \$ & ' # "" & %
= " 1 " * \$
1 +& \$ B ' 1 *
% 0
8 -!! " ;
0 % % %% +% &
\$ \$ 1 '
6 \$ 1 &
\$ \$ A \$ +% &
1 + = \$ & %B '\$ 1 '
8 " +% \$ 1 \$
B % B &
% \$ \$ 1
% 1 1 % \$ \$
% +% ' & = +% % & \$ \$
\$ + \$ \$ ' \$
\$ = 1 % \$ & % * \$ 8 * %
\$ %% +% % \$ % \$ +%
1 \$ B 1 +
\$ 1 ' 0

Een van de betere boeken die de laatste jaren zijn verschenen over zenderstraling en alles wat ermee samenhangt – en dat is nogal wat – is '5G-Wahn(sinn)' ofwel '5G-waan(zin)' door prof. dr. Klaus Buchner en med. dr. Monika Krout. Buchner is fysicus, hij was afgevaardigde in het Europees Parlement en schreef mee aan een kritisch rapport over belangenverstrengeling bij de regulerende instanties. Krout is specialiste in oncologie en hematologie, ze houdt praktijk en doet onderzoek naar elektrohypersensitiviteit. Hier uit hun boek het hoofdstuk dat gaat over EHS.

Tot dertig jaar terug werd er lacherig gedaan om mensen met een allergie. Ondertussen krijgt 30% van de volwassenen in de loop van hun leven te maken met een allergie.

De oorzaak van bijvoorbeeld een pollenallergie is meestal niet te zien; toch bezorgen allergieën veel mensen last (van lichte hooikoorts tot en met levensbedreigende astma-aanvallen).

Hetzelfde treft mensen die op de niet zichtbare elektromagnetische velden (EMV's) reageren. Inmiddels wordt er steeds minder lacherig om hen gedaan, omdat ook hier het getal van getroffen en gestaag toeneemt.

Naar huidige schattingen is zowat 3-12% van de mensen in onze samenleving overgevoelig voor zenderstraling en/of ook voor straling met lagere frequenties en voor magneetvelden.

Net als bij mensen met een allergie reageert elk lichaam anders op de uitlokkende prikkel. Veelvoorkomende problemen zijn grote vermoeidheid, concentratieproblemen, slapeloosheid, tinnitus, duizeligheid, hoofdpijnen/-migraine, verhoogde bloeddruk, depressies, jeukende/brandende huid, ADHD, hartritmeverstoringen, gewrichts- en spierpijnen; maar ook epi-

B 1 \$ C 1 '
' 1 \$ B 1 B 1 \$ B & D \$
--

= E & E 1+ \$ A &
1+1 \$ C & \$\$: 1+ & \$ D 1 %
' +% ' N \$ &+ \$ **
' +% + E %% \$ % 1

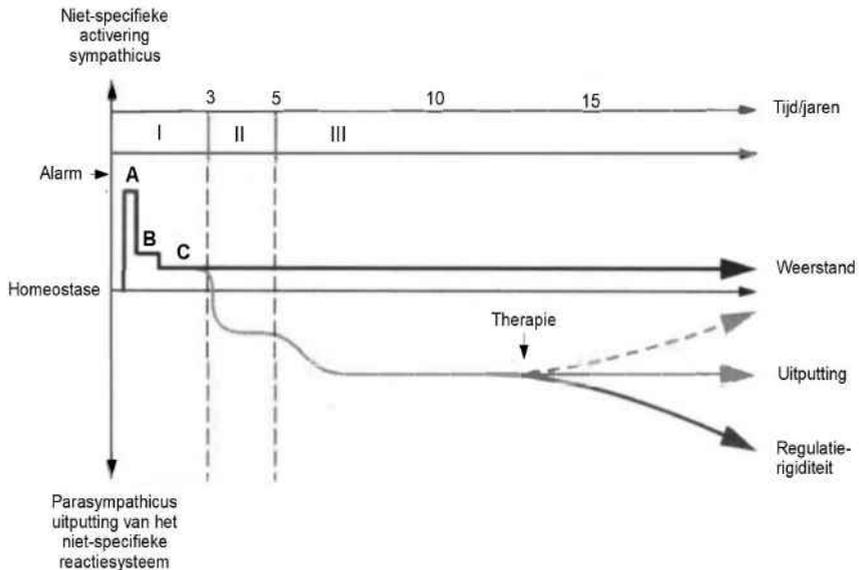
7 \$ %% ' +% \$ &+ B " +% 1 ,
\$ & \$ +% @\$ +% +
% E & '\$%

= 1 & \$ %% 1
B & \$ % * 1
\$ ' %' * ** % &+ %
1 & ' 1 4 ' \$
\$ & 4 6 H 1 ' % B
> % \$ & * + B +
\$ +% B & % 1 1
% +

> 1 % % \$\$ \$ '
\$\$ N % ' 1 * % \$
1 \$ 1 \$ % B ' \$
& % ' \$

. % E \$ & % '
:

+ \$ %% &+ \$ & \$ N
% % \$ \$ %% E
&+ & \$ 1 \$
\$ \$ ** A % \$ N
' & B 6 H B 8-<@, * * 1 B
1' '\$

Ontwikkeling van de ziekte van oorspronkelijk gezond naar langdurige inwerking van zenderstraling vergeleken met de stadia j, k en l van het algemene aanpassingssyndroom naar Hans Selye (1933):

- I = Activeringsfase.
- A = Activering (opwekking); komt overeen met fase 1 naar Selye.
- B = Positieve stimulering.
- C = Aanpassingsfase; komt overeen met fase 2 naar Selye (weerstandsfase).
- II = Latente zwakke pathologische ontwikkeling; komt ook nog overeen met fase 2 naar Selye (weerstandsfase).
- III = Sterke pathologische ontwikkeling; komt overeen met fase 3 naar Selye (uitputting).

(Afbeelding naar Karl Hecht)

Door het onderzoekswerk van Karl Hecht en zijn internationale speurtocht in de vakliteratuur weten we dat bij olopende blootstellingsduur de symptomen en de gevoeligheid voor de microgolfstraling toenemen (cumulatief effect). Vanaf een bepaald punt kan het onomkeerbaar zijn, dat wil zeggen: de patiënt zal steeds symptomen hebben zo lang als hij/zij aan de zenderstraling blootgesteld is. Blijkbaar is er een stralingsgeheugen, waarmee het lichaam de straling herkent die hem/haar in eerste instantie ziek heeft gemaakt. Dit stralingsgeheugen doet denken aan de pijnherinnering die zich vormt als men lange tijd op dezelfde plek pijn heeft. Zo komt het voor, dat

1 \$ + \$ * B 1 + 1 B
\$ '
= 1 \$ +% \$ ** +& + \$ '\$ @ \$ +% +
% \$ \$ * & \$ 1 '
1 %

\$ '%% & %
+ % \$ & \$ \$&
& \$ %% %' = 1 % & ' & %
*\$ % B % %+ & ' *
1 F 1' \$ **
\$ & \$ *' * , % \$B '
\$ +% ' % 1 \$ 1
4

8 & +& 1 B & &
\$ & * + < 8 1+ %
' B %% \$ \$ 7
%' \$ 1 % 1 \$ \$B \$ *
8 * 1 B
, \$ B * E
' B C 1 \$ \$ 1 ** DB
% %% &+ * \$ \$
. % % '% = & * &
\$ \$ & * &
' %% \$ \$ E
%% ' * ,B , 1% % \$ = \$ \$
& %% \$ \$ B
% & 1 \$ \$ & \$
% C M = D

+* & % 1+ 7 \$& +
& \$ % \$B % + ' + '
' B + *\$ \$ % %
+ % \$ \$ + '% 1 B +
' % \$ 1 =+% ' +% B **

1 1 + \$ 1 %
+ \$ = % ' B +
& \$ 1 \$ '

= + \$ + @ + % %
% '% % +% & \$ \$ > & %
% % *\$
% \$ B & + % : 0 % 0 8 ' \$
1 \$

\$ * + 1
= & 1 "\$ 1 \$ +
% % 1 + & 1 % \$ +% +
\$ \$ B \$ & % E \$ \$
' ' 4* \$\$ - 1 \$ +%
1 \$ & \$ 1' \$ \$
\$ ' 1 ' C' & \$
1 ' B \$ \$ D 8 & '
& & + ' \$' #

! #
= 1 \$ \$ 4 "\$
%' \$ & ' & + & A
+ & + \$ % % \$ 1 %
+% & +% 8 & % +% & %
% 1 + \$ %' \$ 1' \$ +% & %
& \$

\$ & ' \$ ** \$ \$ ' \$
#" - ' * > +% 7 1 ! \$
& \$ \$ \$ % %

B)/ C/? * 7 - - - \$
1 A \$ C/' DD 4 - E(-
? \$ & & A 46F' - F & A
A -

9 \$ & +& \$ % %
% 41 , 8 % &
\$ 1

- % E 11 \$ +%:

\$ 1 % :
B 8B \$ 'B B+ 'B N
' "& % E 2 B & % = B 1
'B % B %% % \$B & % < N
& * % \$ ' \$ & B
(% 78=8N

\$ A C\$ ' B B * ' D .<
C ' \$ D 1 +& \$ \$
+% ** *' B B % ' \$ B
B & N
& % * % \$ \$ +% \$
' N

E 1 N
% % \$ N
% N
\$ 1 % B \$

) \$ % \$ % % % B :

' N
% ' N
N
1 % % N
'% N
N
&

+ (GG (& G- G\$ ('\$ '19 & ()
3 1
· (GG--- \$ \$ G G(G H H H1+H1 (& ()
3 1

& % \$ 1 \$ & \$
\$ 1 % \$B ' \$, % B
1 \$ = & \$ \$
& % + % : % \$ * \$ \$

8 A & ' & \$ + % & + 4 * ' % ' *
1 ' ' \$ \$ \$ \$
1 \$

1 % 1 %
\$ 1 \$ \$
\$ * \$ \$ \$

% ' +
F < - = % \$ \$ \$ & % +
\$ & + B & \$ \$ ' B '
& \$ \$ \$ % + \$ \$ \$
' \$ - =

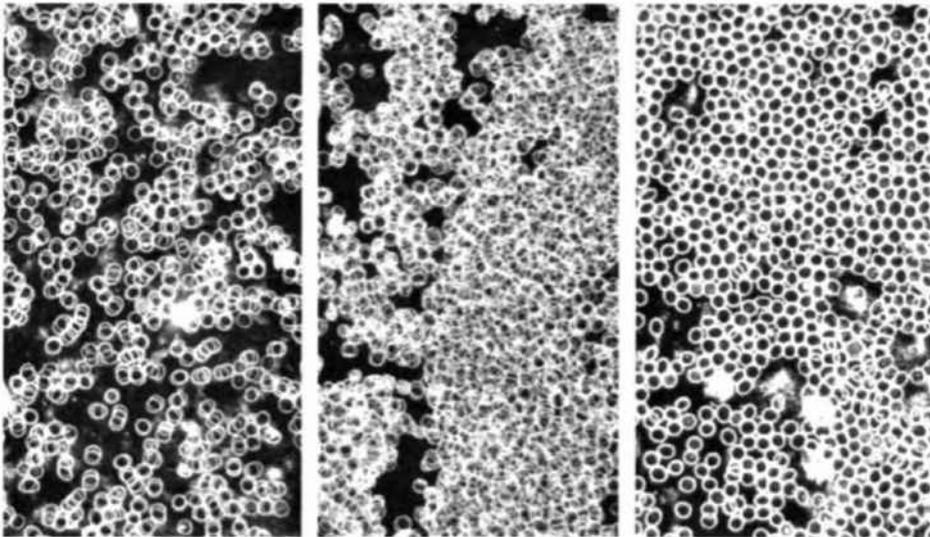
8 \$ + & \$ 1 + \$ 1 +
\$ + % % + & + % 1 ' 1 & % %
\$ - = + + % = \$ &
& % \$ ' & % &
& % & % \$ \$ & & % - =
B \$ & 1 + C - ./, + D

7 & % C \$ E # " # " B # " # " B M & \$
#" D 1 + 1 = 9 / C + % DB , -- 0
C , \$ DB) < @ C ' 1 * E \$ \$ * DB @ < 8
C \$ * DB - . C % E \$ * D
& + \$ 1 \$ 1 \$ 8 1 +
+ & % 1 ' & \$, '
\$ %

) & % \$ \$ B
* \$ ** \$ \$ \$ %

Een verdere aanzet biedt fMRI (Heuser en Heuser 2017), dat de gevoelige domeinen bij EHS registreert, maar geen bewijs geeft voor zenderstraling als veroorzaker. (fMRI = functionele kernspintomografie.)

Een verantwoordelijke ingang biedt de donkerveldmicroscopie (zie afbeelding), die ook voor conventioneel medisch onderzoek aan parasieten en dergelijke wordt gebruikt. Hierbij wordt op gestandaardiseerde wijze van de getroffen bloed afgenomen, dat over verschillende specimendragers wordt verdeeld. Na een vergewissen onder de donkerveldmicroscop of het levende bloed zich op de diverse dragers op gelijke wijze gedraagt, worden op een preparaat gedurende 30 minuten de specimens blootgesteld aan verschillende bronnen van straling en elektrosmog, en aansluitend onder de

Bloed van een gezonde proefpersoon werd in een afgeschermd ruimte in huis afgenomen en in drie gelijke hoeveelheden verdeeld. Een daarvan (links) bleef in de ruimte achter, de tweede (midden) werd 30 minuten aan de straling van een nabije zendmast met gemiddeld 3000 microwatt/m² blootgesteld, de derde (rechts) even lang aan het stralingsveld van een WiFi-router waar 121 microwatt/m² werd gemeten. Daarna werden alle drie specimens onder de donkerveldmicroscop gefotografeerd. Men ziet dat de bestraalde rode bloedlichaampjes in de specimens zich vanuit een wijdere verspreiding bijeenvoegen, gaan klonteren en daardoor in grotere aantallen onder de microscoop zichtbaar zijn. (Foto's Monika Krout)

1 \$ +% & 1 8 *
& * 1 \$
1 % E %
% % 1 + + \$' \$
1 ' \$ 1 + B " *
B & 1 \$ +%
1 \$ \$

! !

H 1 \$\$ % 1 1 \$
. 1 & 1 %:
- % * 1 ' E \$ \$
1 \$ E \$ E% \$ &
' ' , B ' \$
1 * ' & 8 \$
% E * \$ \$
- + \$ \$ 78=8
\$ & F+ &' % E * \$
\$
8 *% \$& @, ' '
% 8 % % + \$ \$
% % 1 % \$ & \$
- ' % & % E
" \$. &+
8' % \$ \$ \$B
= 1' \$ 5'Q 1' \$ % % \$ 1' B F
&+ & % * \$ \$ **

% ! * #+ #
+ KK 1 \$ * + 1
1+ 1 1' * B * + C.
\$ +% & \$ + = +' '\$ \$ %
D

- \$1 &" * 1 ># % &
Q \$ \$ +\$ B %
\$ %% & ' & \$ B1 \$ B \$
\$ +% ' +% 8 '
\$ ** %1 \$

7* % \$ ' \$ 1 8
& 1+B1+ % \$ %% % +
\$ ** 11 \$ \$: , QB
8 B \$ ' B 1 + A \$ 1
'% * ' 1 '% \$ '% 1 %% &
1 & / \$ '
C<8(, D + ,
87>, 1+

7 \$ & \$ % E A
\$ \$ & % * B & ' B
* \$ +% B1 ' + C
B *, &"B1+ +% ** % \$ '
\$ D > % \$ ** B & B 5@@B
* E B (<0 (<0 B % / % %
' , * 1 \$ \$
E * C7@ (, '% B1 \$ \$ & QD ' 1
/ \$ \$ -' #" *
> +% 7 1 B % & = & *
C####D \$ &

+
> \$1 \$ 1 B & ' + 1%1 41
\$ & % / % -= \$ 1 B
& ' \$ \$ + % \$ B
-= B %1+ \$ A % \$ '
1 1 %

' +*

& * = C#"##D: - % E 1 R C-=D - * '\$ '
' (Q :0F' %' 4.1 *'% %' :
9 % ' (% 0 < \$ ' ' B
8] *B !, % - \$ % % &
8B \$ E (C#"##D: - E E E *
& ' \$ \$: \$ B B
/ ,1 " #: , ! : " "4+ # "
:44 4!##," 4# 4 4 *B 1 & ###
H C#"##D: @ * ' 1 E\$ \$ E
* , * * \$ *

": !# ,

E E ' E
! :44 4#" ,!! 4 "4 4!# 4 *B 1 &
###

= ' B = ' 7 C#" D: H' 1 .9 \$ *
E E * \$ Q ' \$ *
@ # #C D: # ,# : " 4 ,#" ,"" !B
:44 '1 1 \$ 4# B 1 & ###

M & \$B 5 C#" D: 7 * & -. 657 ,5 \$& Q " * O
- O # C!D:

X) : M ' ' B . % M ' : D & 8 F G B . % ' / \$ ### Y

Dr. Hugo Schooneveld studeerde biologie aan de Rijksuniversiteit te Groningen. Hij promoveerde in 1970 op het onderwerp 'Neuro-endocrinologie van insecten' aan de Landbouwwuniversiteit te Wageningen. Sinds 1990 verdiept hij zich in het ziekmakende aspect van elektromagnetische velden (EMV). In 2007 richtte hij de 'Stichting Elektrohypersensitiviteit' op: STICHTINGEHS.NL. Hugo Schooneveld schreef het 'Elektrostress Handboek' (2014) en houdt een informerende blog bij: HUGOSCHOONEVELD.NL, waaruit de onderstaande aflevering afkomstig is.

Het verschijnsel elektrohypersensitiviteit (EHS) is al lang een gegeven. Terwijl de klachten van elektrogevoelige personen reëel zijn, zijn de factoren die de klachten veroorzaken nog steeds niet formeel opgehelderd en geaccepteerd. De Wereldgezondheidsorganisatie WHO stelt zich nog steeds gereserveerd op wat de acceptatie van EHS betreft. Laatstelijk in 2005 is in haar *Factsheet* ['kennisbericht'] nr. 296 de volgende omschrijving gegeven:

EHS wordt gekarakteriseerd door een variëteit aan niet-specifieke symptomen, die door betrokkenen toegeschreven worden aan elektromagnetische velden. De symptomen zijn zowel van dermatologische (roodkleuring, tinteling en brandend gevoel) als van neurasthenische en vegetatieve aard (vermoeidheid, concentratieproblemen, duizeligheid, misselijkheid, hartkloppingen en spijsverteringsproblemen). Ze maken geen deel uit van enig bekend syndroom. De problemen zijn echt, maar moeten eerder aangeduid worden met 'idiopathische omgevingsgerelateerde onverdraaglijkheid met toewijzing aan elektromagnetische velden'.^o

Het is waar dat er meerdere omgevingsfactoren zijn die precies dezelfde multifunctionele symptomen oproepen als EMV.^o De symptomen vormen

' + -.,\$ *:

 , \$ N

 , ' \$

 1 E N

 , 1 '&B ' \$ N

 , \$ \$ \$ & +

 = E \$ -

 > = ' ' % & % -= %' +& B

 \$ % & \$

 * \$ -./, ** ' \$ -=

 + \$ B

 % \$ \$ \$\$ % &

 * 1 E \$ B & % 5E B *

 E = 1 0 \$ 0

 #

 8 % ' \$ '1 B 1+

 \$ \$ % % '

 ' % / \$ % \$

 1 1+ % B & A

 / E > %% \$ 1 '% \$ "

 * % -./, \$ 1 & % ' -=,%

 ;' ' L * %% \$ '

 \$ 1 1 %) / X0 & 1

 & % 0Y 8 *E 1 \$ \$ \$

 ** #

 \$ % = 1 * \$ \$ '

 1) / @ * X0 & 1 \$ 1 \$0Y

 7 ' H 1 \$ / * -=,

 E ' \$ \$ * \$

 %

 \$ & 11 1'\$

 \$ \$ \$ -./

 % \$ & 1 \$ %

' / & X> @ 7@/- >9 Y
\$ +% ' -./, **
8 \$ ' ' #'' \$ \$ \$ \$
& @ * % \$ % \$
B \$ +% \$ \$
V / \$ B 6=> -)
\$ & \$ ' 1
% -./,1 _ (% 1 ' *
\$ ' 1 % *
' +% \$

% /02 00 / / * /1
/ & % \$ & & 1 ' \$ **
' -./ B
& & * ** 1 \$ B %&
\$ > & %
' \$;' \$' * 1 &
&' -./B \$
+1 * 1 * ' 1 \$ > & % \$
& ** : \$ B
E B * \$B ' B \$ B
\$B ' 1 \$ \$
- , ' \$\$
*' *E , 1 ' \$
\$ 1 \$ % % % **
1 * 87, B \$, \$, \$' \$B E B
B \$ B 12 \$
%% \$ \$ & ' B ** --B & _>
** \$& ** \$

- \$ ' & +% \$ \$ *
\$ \$ \$ + & = 1 1 +
&+ \$ \$ +% \$& %
\$ \$ &+ \$& B \$ * \$
12 & 1 &
* \$ \$ + \$ B + & + 1 % -./

' % & \$ ' C6 H B & * B
1 + D % "

,
& % 0=, \$ 0 B -./B %'

& % \$ % = 0 \$,
\$ \$ 8 \$ (+ \$ \$

+ 1 1 ,
** 1 \$ +% ' 1 ,
\$ B \$ \$ B

& E & 1 + % -
> -./ ' \$,

\$ B 1 ' \$ 8 ,
& % \$ ' 1 1 ' % + \$ B ,
\$ * ** % % +%

\$ & ' (\$,
8 \$ * 1 \$ -./, ** % +% ,

1+ & ' - \$ \$ B * %
% 11 B & % % * \$. + *

1 % ' \$,
% B ' \$,
* * \$ %' \$

& \$ ** B +%
1 \$ %]1 ' %% +% 1 &
& % \$ % +% ** ' %

% -., * = & ' 1 & +
\$ *' 1+ 1

\$ \$ N 1+ 1 \$, Q B E * ' ,
% 12 1 & + _6 ' ,
+ -= 1 ' B \$ +% * \$ 1 ' %

\$ \$ 1' \$ \$ > %
\$ N % ' \$,
0 % \$ \$ 0 6 & + \$ ' ,

<! 1
8 \$ 1 '% 0 % \$ \$0 % \$ \$
\$ +% & % % 1 \$& .
& \$ 0\$ \$0 & + B \$ % & '
' % , Q 8
\$N & % 11 1 \$
\$ \$ +% \$ 1 ' B ' \$
\$ + \$ %
\$ 1 1 % + Q
(& + + '% ' \$ &
' \$ -./ * > ' A : 18 + B + ,
' ' \$ %% -./, & % ,
& % * \$ \$ & + * -= ,
% \$ B % 1 + 1 \$
' \$ \$ \$ C ' D E
11 8 '% B 1 + A 1 \$
0\$ 0 C[' % D & \$ &
? E % Q \$ ' \$
\$ > \$ 1 \$ \$
* ' B 1 ' & %
+ % 1 -
\$ * ' 1
8 ' & % 1
\$ A % \$: &
& F # G B 1 + \$ \$
8 ' & 5 & & E % ' H + \$ % & + & +
1 X -@6-- 9><M7 8=798(57<- 6>98(9- <>. Y M & +
\$ = \$ \$ B ,
% 1+ * %% ' %
-./ =+ 1 ' & *
* \$, * ' , '
\$ & % & +

. 9LL ' F 1 ' ,
\$ +]1
-=\$\$ * .A 8 ' S' H % +%
1 -= \$ ' % \$ &
B & \$ + &+ \$ \$ % '
1' % +%& % ** 1 + & ,

'%% \$ & + + & % % 5 _ 8 8
X=@9) @ >9 Y 1 1 \$ '
'1 + \$

" # \$%& '
/ * \$ * 3 1= -
#" 4#" * # % ' \$
\$ 1 \$ \$ \$ % \$ \$ 8
* ' \$ \$ \$ \$ N
* =, 1
\$ \$ \$ \$

6 1 & 3
\$ '1 B * ' \$ \$ =, ,
A . & %% \$ ' 11
\$ % \$

- [' B 1 +* 1 ,
E\$A \$ \$ \$ A
1 \$ ' -=,% >\$
1 \$ * F+ ' 1 \$
-./ -=,% ' 1 = \$ % &
' * \$ \$ -

\$ #+ #!' ' H
= \$ & 1 -=
& \$:

9 | 6 BJJ 19 5! ?5BI A & &
((A - \$ \$() *

6 % * % + %
& \$ \$ \$
=, 1 % . & : 1 &
F # G * &
- " ! *!
5 B % \$ %' %
#" \$ \$ =
\$\$; a ,
'% % % (\$ \$ \$
% \$ '1 % + \$ B * \$ > \$ + *
\$ * ' \$ % 1 + 1 \$ =, 1
8 \$ ' & % 1 + \$ \$
\$ % + % ' =
1
7 * 1 + % , '
% ' N
\$ ' 1 \$ -./ \$
\$ \$
! 8 1 \$ \$ = ' \$ & * + ,
' \$ * 1 + * . & % & % \$ & %
1 + Q & 1 + & \$ ' B & 6 H B
8 - < @ B 1 + %
+ \$ 2 * \$ + ' %
& * % \$ % =, \$
\$
>
= \$ \$ ' + % % , & + \$ \$ B
' 1 ' \$ 8 * % =
\$ & % = ! , E \$
\$ ' 1 * B

1 % ' 8 ,E &+ ' \$1' %
\$ ' \$

8 \$ * ' \$ % \$,E & \$ &

\$ B \$ >
% 1 \$ +% & \$' 1 '
\$ B & % Q \$ +% \$
% \$ * * ' +
1 \$ ** -., ' &
\$ \$ E -

& % &+ \$ \$

\$ \$ & % * \$ +% \$, &+
& B & % # =&,* [' 1 * 9 & % & +
\$ \$ \$ \$
\$, ' E B ' ,

\$ * ! # ! 1

= 0 Z 1' \$ ' +%
\$ \$ 8 \$ * \$ \$ \$ *
\$ \$ = & % & *
% + \$ 1 1 ' 1 \$\$
1 V \$ 1 %

> , + + \$:

8 + = \$ \$\$
1 \$ \$ 1 \$ ' -./, +% ' +%
' +% \$ \$

& * % +% -=
\$ \$ \$ & %
* 1 &+ *
% \$

+% ' \$
1' \$ %' \$ Q ,
Q B % 11
% \$
! - 01 \$ 0% %' \$ ' ' ,
B ' \$ 1 ' ,
\$ % -= & \$ 1
% & % \$ -= , 1
% , +% 1 %
!! 1
#" + \$ -./ ,
'1 % 1 \$ B & + * +% & \$
6=>0 # '\$ * + ' > 11
\$ ** & % " ,
\$ % 8 % +% & ' 1 + \$ 1 % ,
% \$ a \$ * B
' \$ %
8 1 ' \$ a -./ \$ &
1' \$ \$ / # \$
** -./ 8 %' % ,
\$ \$ & 1 1 -= B
1 \$ -./ +% \$ B
*E % * \$
8 # * * ' + \$ 2
\$ \$ F * % \$ \$ % ,
% \$ /-.- X /-.- 5 Y\$ \$\$
1 \$ 1 + ' ' >
& \$ %' & &
\$ \$ 1 \$ \$
#" \$ 8 \$ 6&EE&676E
_D *!- -! ! ! PC
#N % B#% % 9 = (9(

De samensteller van dit boek maakte met Walter, een vrijwilliger van de hulplijn van de Stichting EHS, een wandeling in een herfstig bosachtig park nabij het treinstation waar was afgesproken. Het onderstaande is op geen stukken na een woordelijk verslag van het gesprek, maar wel een naar de geest zo getrouw mogelijke weergave.

Walter (47) heeft zelf geen EHS. Zijn vrouw, Paula, echter wel. Dat was enkele jaren geleden een groot probleem. Walter kon met eigen ogen zien en aan eigen toestanden binnenshuis ervaren hoezeer EHS iets is dat echt bestaat.

'Ik wilde er toen alles over weten,' vertelt Walter. 'Dus ik ben me erin gaan verdiepen. Ik heb er intussen veel over gelezen.'

Walter is één van de vrijwilligers van de Infolijn van de Stichting EHS. Doorgaans zijn ze met zijn vieren, maar het kan wisselen. Momenteel is bijvoorbeeld één vrijwilliger niet goed in staat een ander met vragen te woord te staan vanwege eigen EHS-problematiek in haar woning.

Uiteindelijk verhuizen

'Wij wonen in de buurt van Rotterdam,' vertelt Walter tijdens het lopen over een kleurenpracht van bladeren. 'Zo'n 75 meter van ons huis vandaan stond een zendmast. Eerst kreeg Paula slaapproblemen en een piepton in haar gehoor. Met 4G Plus werd het erger en voelde ze druk op haar borst. En bij 5G kreeg ze overal jeuk. We hebben een stralingwerende klamboe geprobeerd; dat hielp goed. En daarna ook nog stralingwerende gordijnen. Uiteindelijk zijn we in dezelfde plaats verhuisd. Er staat nu aan elke kant van het huis op 800 meter afstand een zendmast. Paula heeft inmiddels geen last meer. Ze werkt in het onderwijs en het gaat goed.'

6 % ' \$ + & '
=+ - % % = \$) N & \$ \$
=@ ; ' \$ @ 6 &
\$ @ % 8 \$ % +%
& \$B

0> \$ +% ** \$ & % \$+ B0
& \$ + 08 % H EB 1+ 0

@ \$ \$ * 6 1 <@, ' ,
E 8 \$ % 6 '
1 + = 0 & \$ \$ +%

0 'B0 \$ 6 1 +* B0 % % +' +
\$ \$; 1 & % 1 *
\$ A \$ \$ 8 1 * +
* \$ & '% + 1 :-
' \$ & % 1 \$ \$ B \$ + % B % =
: B \$ +% B \$ & B \$ *
\$ \$ * F % ' ' +' *
& & + * 1 \$
\$ % \$ \$ 1 1
\$ B \$ 1 \$ 0

! +

;

0> & * + C" "" , # D * % + B \$ \$
"" "" (% 1 \$ 8 & + B
& % % B % -
1 \$ ' =
1 & 0 ! " + * ' > \$ '
\$ % % % B * " B \$ 6 % '
1+ 1 % \$ \$ B
\$ \$ \$ * % 1 % ,
\$ " % + \$ 0

- + ! - ! * ;

0. 1 & \$ 11 * \$ & 6 +
B ' B & \$ \$ +% ' 8 1 %
% 1 % % 1+ 1 & \$\$: > + B
% ' 1 B % % 1 + ' B
* % 8 % \$ ' B % \$ 8
1 \$ 6 + & + % 1+ % +% \$ & + *

0

;

06 1 \$ 1 % + \$
1 / % % + ' \$ + & \$ 1
+ 1 B \$ 1 ' % \$ % 1 B *
' % * & \$ & * & %
1 % ' & + B * \$ \$
' . % & 1 \$ &
% & * % ' B \$ * & * ' 8 + \$
\$ \$ 1 0

3 ! ! " ;

06 11 L - + % + \$
\$ % \$ \$ *
/ % \$ 1 ' % 1 % X %
M \$ (& 1KB ' \$ + @ Y / \$ %
B ' * \$ 8 \$ \$
* ' % ' + & \$
\$ +% 11 \$ \$ % 0

! " - \$! " ;

0 B \$ +% \$ 1 & +
\$ \$ > & +
\$ % ' \$ 6 % ' + & B 1 + 1
B * % 1 % 6 1 * B
11 \$ -= ' 6 + & * 11 \$ ' % \$ B

\$ - = = + * \$
% \$ (' \$ 11 \$ - +
' \$ \$
% F 11 \$ N 1 % %
\$ 0

- ;

0/ \$ +& /-.- B \$ \$
C /-.- 5 D 8 % \$ +% 1 \$
+ %' N + \$ +' \$
' - \$ + \$ ' &' %
b ""%' &+B * + * \$
% 0

!!- ;

0; B % 1 < N \$ 1 =
&+ % : Q" B \$
6 H B 1 + B & & N Q" B % N
B % = + \$ *
+* B % % + F + B
\$ % 1 \$ ' 1 \$ \$
F 11 1+ ' B ' \$; 1 ' %
< % 0

8 +& \$ B \$ 1 '% \$ % =
\$ \$ + * B 1+ 1
/-.-

- 0

> 1 \$ = C @ <= @ = 5 D \$
* + 1 \$ > %
+ % \$ \$ ' B
\$\$ % / ' B

Onderstaande informatie is afgeleid uit een uitgebreide enquête die door de Stichting EHS is gehouden onder meer dan 400 mensen die zich daar met klachten hebben gemeld.

Gezondheidsklachten door straling verschillen sterk per persoon. Dit komt doordat straling leidt tot een stressrespons in het lichaam die bij ieder op een andere manier tot uiting komt. De meest gehoorde klachten zijn:

- duifheid/vermoeidheid;
- geheugen- en concentratieverlies;
- hoofdpijn/duizeligheid.

Een uitgebreider overzicht van de gemelde klachten staat verderop.

Wat is er aan te doen?

Bespreek de klachten met de huisarts of medisch specialist om te kijken welke medische aanpak zinvol is. Kijk voor het beperken van de blootstelling aan EM-velden bij de maatregelen die op de website van de Stichting EHS staan. In het algemeen geldt: 'stralingsbron weg, gezondheidsklacht weg' – ook al is dat in de praktijk best lastig te realiseren. Zorg in elk geval voor het wegnemen van de (eigen) stralingsbronnen en scherm datgene wat er van buiten komt af.

Een echte medische oplossing is nog niet gevonden. Wel kunnen therapieën helpen om de stressreactie te dempen. Ook gezond leven en gezond eten is een stressverminderende factor. Daarin is veel zelf te doen.

Blijf geen slachtoffer en neem initiatief. Er is (aangepast) te leven met EHS, al valt het soms niet mee. Neem de maatregelen die mogelijk zijn snel en rigoureus en schakel deskundigen in. Gezondheid komt op de allereerste plaats!

= 1 \$ % SS * % \$ & % B
\$ \$ \$ \$

1 ! !

'% B '& \$ N
* , \$ B c '0 * 0\$ *0 & 1+ %
\$ B \$ *

1 ! \$ "

'& \$ \$ N
% '& \$ N
+ '% N
'% N
\$ \$ & ' N
\$ '

1 ! \$ ""

\$ ' B * N
* + N
N
\$ N
' & \$ 1+ & 1 N
\$ N
N
* \$ '\$ *' N
\$ \$

1 ! \$ "

% '& \$ B * [' B *' , 4 * 1 N
% * \$ \$ \$ ' N
' '\$ B %% \$ & N
%% 1 N
\$ N
1 % N

% \$ N
 \$ % + \$ ' \$ N
 % \$ * N
 & 1' *\$ N
 \$ \$ \$ ' N
 \$ 1 '%B \$N
 \$& \$ N
 \$ + +% \$B 1 \$N
 % * + N
 % ' B ' \$ N
 \$ \$ N
 c& 1 0' & & & N
 \$ +%
 1 !\$ \$!
 \$ \$\$ B * + ' %' % +\$N
 ' C1 \$ DN
 \$& + & ' %
 1 !\$!
 +% \$N
 N
 8 7, :\$& B % % ' N
 E
 8 % % % 1 B E F +%
 , E C/< 4.-DB *E1 E \$
 1' ,'
 8 ' \$1 C D % * %
 1 7 + \$: +% \$ B
 + * % B % % \$ + '
 > \$ %' \$ ** \$ + %
 = \$& \$1 \$

. -= 11 B %' \$ \$
:

\$ 1 N
C \$ DN
\$ ' ** C.< DN
C<(58DN
%

. \$ +% 1 ' & \$ \$ -=

Rob van der Boom is voorzitter van de niet genoeg te waarderen Stichting EHS, die in Nederland de belangen van mensen met EHS behartigt. Hij toonde zich bereid om in het onderstaande nawoord nog enkele zeer wezenlijke feiten naar voren te brengen.

Mensen die in stilte uit beeld verdwijnen

Hoewel ik al heel lang bij het wel wee van elektrogevoeligen betrokken ben, overviel mij bij het lezen van de gesprekken opnieuw de afschuw over de gevolgen die de draadloze communicatie en de elektrificatie van de samenleving voor sommige mensen heeft. Wat hier verteld wordt mag de mensheid niet onberoerd laten. Het moet gelezen worden. Op enig moment is de belasting door de alsmaar toenemende elektromagnetische velden zo groot dat elektrogevoeligen deze niet goed meer kunnen verdragen. Sommigen van hen kunnen zo ziek worden van elektriciteit en straling dat ze deze volledig moeten mijden.

Het leven wordt dan een heel grote uitdaging. Met moed en improvisatie bieden ze de beperkingen die ontstaan door de elektrogevoeligheid het hoofd. Maar het heeft grote gevolgen. Niet alleen wordt hun leefwereld steeds kleiner, ze raken vaak hun woning, werk en sociale omgeving kwijt. Soms kunnen juist hun meest naaste familieleden en vrienden niet geloven dat ze ziek zijn door stroom en straling, met dramatische effecten voor de relaties. Gelukkig zijn er vaak ook mensen die wèl hulp geven en accepteren dat een leven zonder de gemakken van de moderne samenleving voor hen noodzakelijk is. In onderzoeken hebben 3 tot 7% van de Nederlanders aangegeven gezondheidsklachten van straling te ervaren. Maar exacte aantallen van mensen die zo heftig worden getroffen kennen we niet. Het zijn mensen die meestal in stilte uit het beeld van de samenleving verdwijnen.

) ' * 0
\$ %% \$ F B &' \$
' &+ >% &+ & \$% 1 1 +%
% \$ C -./ \$ D
\$ &+ % = % &+ '
1 +% &+: 1" \$ B
\$ B B ' & B
& - % ' ' & '
' >% % ' 1 B ' ' B ' *
% + ' \$ \$ -./

; \$ \$ 1 % \$ +%
*\$& ' \$ % 1 B \$ 1 \$
' \$ -= % \$ **
' \$ +% & 1 + - \$ \$
& \$%& 11 1'
'& & \$ \$ ' \$ &

% \$ \$ B * -= B & %
\$ B ' \$ % % \$ % \$ -=
' F '\$ &' 1 .
1 +% + \$ &+ - % '
\$ \$ B % +% % \$\$ 8
F * \$& \$
% \$ % ' ,

6 % ' \$ B \$ > & % ' #"
8 -=, \$ \$ & % 1
1+& \$ &+ . -= %' ' \$& \$
& \$ %' 1 + % B \$
-= &+ + % 7 \$ '%% \$ ' %
\$ \$ & * %' 1 B & \$% 1 +
%

7*\$& B \$ * + &
* % -= % +'
' \$ 8 8 -=, \$ \$ % ' +
1+ \$ -= + +% ' " "" ' Q % -
1 \$&+ \$ \$ * % \$

!

(* 8 ' & 5 & & E % 1 % ##### +&
6=> \$ \$ -= = 1 +% &
\$ \$ 6=> & \$ \$ % -=
& + B & % & + \$ % & + B
' +% * & % -./ @ + 5 & & E %
1 & % & + % B
\$ +% + '
& % & % 8 \$ & %
E & ' \$ & B 1'

> % & 1 \$ \$ % & B & %' &
1 M * -./ \ & 3 &
\$ \$ % &
& % & + \$ +% & % -=
= % -./ % B E & + *
' * % B 1 & + .
+ 8 & B 1 +% ' \$
E & %

= + 1 \$ 1 \$ @
1 A % E 1 \$. 1 \$ +
-./ & % -= %' & + \$ %
& % -= E & \$ \$ + 1 +*

- 1 + \$ \$ % 1 + & % '
& % E ' +% B & & % %
> % \$ \$ \$ \$ =, % %
+ -./, + \$ \$

0 * 1

6 B & \$ - & + \$ 1+ % \$ \$
-./ 1 \$ \$ & % 1 -=
\$. & + \$ 1 & \$,
+% & \$ 1 % 5 & & E %
\$ % % \$ \$ +%
+* % \$ & +
1 \$ \$ -= & +

F ' \$\$ '1+ 1 \$,
:M' ' * ' ' 1 \$ -./ - ,
1 % & B \$ 1+
\$ \$ ' ' = \$ 1 % &
' \$ 1 ' 1 & %
%% ' \$

F * * % +% % \$ \$ & +
% > % & *
- 1+ 1 \$\$ \$ \$
\$ * & * \$
% 11

- \$ * & '\$ -./ 1 F 1+
\$B \$ - % \$ \$
1 \$ B 1+ \$B * + B
' & \$ B ' B %' % B '%B
\$ B + B & 8 % \$ + '
\$ 1' - % +

\$, & % & % \$
, + - ' \$\$ c\$ a
1 & % + & % 11
1 8 \$ -= & % %
= % ' \$ B % % \$ ' *
& * \$ - & \$ B -= 1
\$ & a % + \$ \$ %' \$\$ '
1 \$ +%

\$ * ' # * 1
 5 \$ 1 % & % \$ \$ &
 % +\$ % \$ >* \$,
 \$ ' \$ 1+ & B
 c \$ & 1 +& a
 '%%\$&+ % ' & %
 %% \$ 1+ -= %' F +
 & % ,1 ' B 1 ** -./B &
 * 1 - 1 1+
 *E % 1 \$1 +% \$ B -= * 6
 ' -= ' +% & -=
 8
 8 & % =' =' 11 -=
 *' .9, \$ % = 1 % &
 * +% & & -= =
 #" \$\$ \$ & % +% , ' \$%
 7 1 % \$ *
 8 & & % % % \$,
 1 ** B 1
 = 1 & 1 1+ -= &
 1 + +% % % % -= = ' 1 +%
 % -= +% & % & +
 * 1
 % % % 1 +
 & ##"B & % @ M
 \$ ' \$ 8 \$ \$ &
 ** -./B % -= 1 \$ 8 \$,
 % @ M 1
 \$ & 1 & -./
 \$ %% M
 8 & & * \$ +% & % =
 \$ 1 B ' +% ' ,

% ' "" '% ' \$
+% & % ,
& \$ 1 \$ '
c\$ & % -./aB % -= & '%'
\$ % . B \$ 1 + \$& & %
.
\$ ** & % 1 % & -./
& '% 11 - %
% \$& ** c & % % a 1 \$ **
-./ \$ % % \$ +% ' **
& ! \$ B SS & * * &
! ! : ** % 8
& c + +%a % * B '
& % \$ 1 ** B
8 & ' % \$,
& % \$ \$,* [' & \$,
1+ ' 8 M 1
\$ \$
= + \$ & \$
\$ % ' % ,
& % \$ = ' +% \$ & % **
-./ \$ ' \$
8 & 12 %' -./
\$ B & @ > #"" B 1+ & % 7
L * . \$L #"" B #"
7 , & % 1 \$ 8 & + #####
' + * 8] * \$ 8
1 1 \$' \$ 1 & + -./
\$ % 1 & + 1 ,
\$ -S 1 \$ +% '
1 \$, \$B \$ & \$

Q \$ 1 B & 1
 \$ 1+ 1 \$ \$

4+! !

6 1 + 1 & \$\$
 ** A \$ B & &
 8 & * 1 \$ +& 1 11
 \$ ' a % B \$
 \$1 '% = '\$ -) * #"
 \$1 ((8
 @ 1 & ""+ % ' *
 +%
 ' +% \$ \$ \$ 8
 & \$ \$

(\$)*

;

J! - % (+ (8=CEK

0 !!))	' ! J + K	& 00 ! 7	&
9L \$ \$,	, ""
&		C1 & ' ' % D	
7 1		B-), 1 #""	", "
(< a		", " C-) / 1 % \$ N ' * \$ # " D	""
= & \$!	, # " "	", "
8-,		,	, !
>#	# C \$D C D	, # ""	# ,
.@ - 1 & \$ \$	"	# "" C \$ 8 % 4< * AD	! "d

/ ' \$. /	#4	" 1 88@B #"" 1 **	,
@ @ , \$,	C ' % % H % +%D	#, CH B /MB 7 > B #"" 1 D	, #
9' ,	#4	C-)B/ D	d
%% % , & %	,	1 1	",

. % -) \$ '\$ \$
8 -)< ' \$ \$ \$ \$
\$ & -./B & <==--9B \$ \$ 1 '
< 9(C / B 9 &/ - @ D
= % \$ < 9(1 *
' B 1 1 +% < 9(
1 ' 1 1 \$ 1 %
& % < 9(, & * 11 \$ % B
& S \$ % % \$ \$
8 < 9(, \$ ' \$ \$ %
\$ \$ B ' '1
\$ 8 < 9(\$ % + ** B
\$ -./ % B \$ 1 \$
' '

8 %' \$ & B \$
& \$ 11 ** \$ B 11
% \$ ' % 1 \$ % 8 \$
% 1 8 * D < B 11
1 * \$ -)< a
-./ & + % =
& \$ & + & '% % \$ &
' 1' \$ B -) * \$
' \$ 1 \$ \$ & \$ 1 =

\$ - [' ' :> & \$ & \$
 \$ \$ ' +% \$'

(\$),
 \$ ' 00 -

	00	7#
*	8 ! ! 1 ! \$1 , * +% \$ B\$ \$B \$ B B \$, B1 4 ,1 V B ' \$ B1 B Q	% % C DB \$.4/B
) N? " " % S) <	= *! 8 ! !	C +% D \$ % %
7 S)<	C\$ * \$D1 + \$&	
	\$& **	
\$)	.\$ +% % % C * # B # D	
!7 8=8=	B % % B ' B + B\$ \$ B \$B , \$ '\$ 1 B ' \$	
- ! \$ - 8=CA	8 ' Q 'B \$ * \$	

! 1
 8 & ' \$ % \$ +% \$ & +
 \$& a -./ 1 '\$ = %'
 % \$ ' +% % ' 1 B &
 % = \$ % \$ \$ B

- \$ -' * -' '\$ * ,
 \$ \$ -) < \$ = % ' & \$
 = 1 '\$ * D ? " XO '
 1 +* OY 8 -) * 1 1 '\$ * **

+ ' -' 1'\$ C +
D -) ' * 1 \$
8 * -) % 1 \$
B & \$ & " 1 B
'1 \$ 1'\$
1

- % \$ \$ 11 \$
& \$ \$ 8 \$ **
\$ \$ \$ ' : B O \$ \$ 1+
1 ' \$ \$ & \$ 8 1 \$
1'\$ * '\$1 = \$ 1+ %
' 1'\$ @ & 1 \$
\$& \$ -) * :

\$ & \$: ' N
1 1 \$ % \$ '
** \$& B
+% \$& \$ % 1 \$
* *' N
& 1+ * % +% & % %' \$

N
+& \$ & \$ % "
\$ 1 % N
\$ % 1 B & \$ \$ 1

\$ 1' N
\$ \$ \$N
\$ 1 \$ 1 " & \$ 2 *
\$N
1 \$ 1 \$ & " &
\$

- % 1 666 @>(-) 45 \$ % @ % %
8 1 \$ 1\$ -' B %
1 \$ +%

- \$ % 1 \$ + -./ %
 \$ = % % 8 %
 ' +% % & % \$

 - ' 1 +* \$ -= % \$ -=
 B % \$B \$
 % \$ \$ + > ' \$ \$ ' 1 + :
 -= \$ & '% 1 & & 1' &
 %' \$ -./ 1 F & 1 \$ -./
 & % 1 & + B & & % & 1 % 8
 %

 - \$ +% B & %
 -= \$ \$ +% -./ \$
 E 1 * 8 + % %
 & % \$ +% E B & 1 + & % B
 & % 8 % \$ ' % *
 % & % ' B 1 +
 " +%

 8 1 ' % & \$\$ 1 \$ %
 = & ' % + *
 +& \$ & ' \$
 & % 1 & \$

 @ : ' +% * \$ \$ % -./
 8 \$: +* & \$ +% 1' %' \$
 -./B * & \$ +% & " B & & \$ +%
 ' B & \$ + \$ a 1 \$:
 ' c 6 H ' B \$ * 1 + % + B \$
 & 1 1 E* B &

Ervaringsverhalen

Ria Luttkikhoud-Lurvink, *Help! De kerktoren geeft straling: Gezondheidsklachten door elektromagnetische straling* (2009).

Patrick Vanden Berghe, *Stralingsgevaar! Vervuiling in een gsm-maatschappij* (2010).

Chantal Halmans, *De draadloze kooi: Ziek van elektrosmog* (2017).

Jolanda van Dam, *Gezondheidsklachten door straling* (2018).

Brian Stein & Jonathan Mantle, *The Microwave Delusion: The Diary of an Electrosensitive* (2020).

Margot Verhoeven, *Steeds minder mij: Op de vlucht voor neuro-uitval, chronische ziektes en digitale dementie* (2021).

Danny Hartkamp, *Even de draad kwijt: Op zoek naar luwte om te herstellen* (2021).

Renate Haidlauf, *Die unerlaubte Krankheit: Wenn Funk das Leben beeinträchtigt. Diagnose-Funk* (2021): bloedstollende EHS-verhalen anno nu van onze oosterburen.

Een hele hoeveelheid persoonlijke ervaringsverhalen is te vinden op o.a. de sites STOPUMTS.NL, STRALINGSBEWUST.INFO en STICTINGEHS.NL.

Informatieve boeken/documenten

Robert O. Becker, *Cross Currents: The Perils of Electropollution – The Promise of Electromedicine* (1990).

Michiel Haas & Henk Wever, *Elektrostress & gezondheid: Invloed van elektriciteit en zenders* (1993/2011): het eerste goede standaardboek in Nederland. ¶

Alasdair & Jean Philips, *The Powerwatch Handbook: Simple Ways to Make Your Environment Safer* (2006).

B. Blake Levitt, *Electromagnetic Fields: A Consumer's Guide to the Issues and How to Protect Ourselves* (2007).

Devra Davis, *Disconnect: The Truth About Cell Phone Radiation, What the Industry Has Done to Hide It, and How to Protect Your Family* (2011).

Camilla Rees, *50+ EMF Safety Tips & Insights* (2013). ¶

. %B % * 8) N " B
% 8 &< C#"!D: +% %
1 \$ ** 9H, \$
=\$ B # (-
C#"!D: 1 1 %
% \$ \$ e
7 ' H 1 \$B) / @ * <# (C#" D:
\$& +% \$ %
9" %% \$C-./ +DB / - C
#" 1+\$ %D: & \$' \$' \$
% % -./a e
; B I 8 1 T" # D 1 @
C#" D e
< B 8 * ! ; C#" D e
; E; B #* # # < & & " "
@ (*&1 # C#"#D
M ' ' \. % M 'B D&8 F G C#"#D e
M M B # - !! !; C#"##D
; !#
' LB 1 & CO * :
& ** % 0B #""D: +'
\$ ** & % \$ \$ ' \$
< @\$ *) " ; CO\$ \$ % 0B #"" D: <
\$ '4 ' ' \$& B % \$
9\$ ',5 \ ; 5 B' 8 C#"B-\$ \$
#" D: 8 F \$ ==B [' ' =
& 1 % \$ '1
' =\$ * \ 5 f1 \$B 9 CO 0B H ' #" D: -
1 % ' % 0
' LB) /) /
B " B C#"!D:
M % % '\$ & %
=SV 7 ', ' B % CO % E 0B
#" D: H \$ * H- 8 F
/ \$ \$ - % E

. \ . 5 1 B C
CO : * *
& \$0B #"" D : H + ' '
* ' " & ' F
< = 1 \$B 9 CO 1 %
\$ & 0B #"" D:(+% \$ 1 \$ \$
* \$ & -.
V !" ; C0& & & % 0D:% E Q
\$: + \$ & 1
1 & % % % \$ % \$ \$
\$ -\$
. B 1 !&
CO \$ & 0 1 * : *
\$, \$ & & + 0B #"" D
" e -! *
! L
. . B : B F 1 C#""!D: 1 +
' %).@ B -=a B %
1 +
7 < \ @ + M' B - C#"" D: E
% \$ \$ B c ' % a 1 \$
@ ; 1 B ") # B B C#"" D: 1 \$
\$ & % 1 \$ '
; , l B B " 8 C#" #D: \$
\$ **
8 7% B : ! ! B /797,F 1 C#" #D:
+ 1
M M' & B 1 - C#" !D: \$ + ** 1 ,
* \$
' ' B B C#" !D: % E
7 % B %
. M C#" !D: 8 :
\$ + = %B % "A B /(9>,@ \$ C#" D: * \$ \$ +%
\$ & \$ \$ & +

; E; B 8 8 &" B B @ U @ % C#" D: +% / E,
\$ ' % % \$ \$ &+

6 E \ 9 1 / 1 \$ B % \$ % C#" D: \$ +
\$

7 Q E & % B 8 & @ " C#" D: % \$ \$ 1
& \$

+ E ' C#" D: 8 1 * B <
=+ B / 6 E " * ; C#" D: & %
\$ % E
& \$ 1 \$

\$ + = % B N Q" C#" D: \$ \$
% 1 9 H, \$

@ H B / ; C#" DB #
= & B ? 3 " # "
" ; C#" DB I, M %

\$ ' V \ 1 = E ' B 8 " ' C#" D: \$
\$, * % E

; E; B 1 B C#" D: % ' +
+ & * \$ 9 H, \$ 1

8 7 B D C#" D: + % ,
\$ \$

M ' \$ B) B A / 1 @ " #
C#" D

; \$ B (1 3 ! - \$. & / C#" " D: % +% '
\$ +% 1

< B / * " (< C#" " D: \$ %
- = & * 1 \$ * , *

. 5 S C#" " D: 1

= ! * M " M

#) @ N) % @

Verenigingen

Australië:	Australian National Register of Environmental Sensitivities: ANRES.ORG.
België (Vlaams):	Vereniging ElektroHyperSensitiviteit Vlaanderen: VEHS.BE.
België (Waaals):	Association pour la Reconnaissance de l'Electro Hyper Sensibilité: AREHS.BE.
Canada:	Rassemblement ÉlectroSensibilité Québec RESQ: ELECTROSENSIBILITEQUEBEC.WORDPRESS.COM.
Denemarken:	EHS Foreningen: EHSF.DK.
Duitsland:	Verein für Elektrosensible und Mobilfunkgeschädigte e.V: ELEKTROSENSIBEL-MUENCHEN.DE.
Finland:	Sähköherkkyyssäätö: SAHKOHERKKYSAATIO.FI.
Frankrijk:	L'association Priartem: PRIARTEM.FR. Une terre pour les EHS: UNETERREPOURLESEHS.ORG.
Italië:	Associazione Italiana Elettrosensibili AIE: ELETTOSENSIBILI.IT.
Nederland:	Stichting Elektrohypersensitiviteit: STICHTINGEHS.NL. Stichting MCS (chemische overgevoeligheid): STICHTINGMCS.NL.
Noorwegen:	Foreningen for El-overfølsomme: FELO.NO.
Spanje:	Asociación de Afectados de Navarra por Campos Electromagnéticos: ASANACEM.BLOGSPOT.COM. Asociación Vallisoletana de Afectad@s por las Antenas de Telecomunicaciones: AVAATE.ORG. Electro y Químico Sensibles por el Derecho a la Salud EQSDS: ELECTROYQUIMICOSENSIBLES.ORG.
VK:	ELECTROSENSITIVITY UK: ES-UK.INFO.
Zweden:	Elöverkänsligas Riksförbundet: ELOVERKANSLIG.ORG.

Algemeen

Actueel/historie:	Stop UMTS: STOPUMTS.NL.
Auto:	Cees van Doorn: CEESVANDOORN.COM.
Blog:	Hugo Schooneveld: HUGOSCHOONEVELD.NL.
Bouwen:	Octagoon: OCTAGOON.NL. Stralingsbewust Wonen: STRALINGSBEWUSTWONEN.NL.

< \$: < : <=>> -/5878/ - 5
* : - % \$ \$: -5-M@9> -/>-5 =- 8 5
5 0 @ % 71 ' @ : 5-@ @75M7 >)@@-<= 5
> \$: > @975 5
\$ ' * : @975 -6) @ H>
; ' : . / : .79@ -/9- <.>
. : / \$ \$. - % \$ \$:
/.- 5
> & %: -= \.< 9 @ -' ' : ,
\$4 4
: 6 H , + : 6 H H9-- <=>>5 ;.8> <.>
/ % : \$ 1 ' : @975 -6) @5-/ 5
6 H 9 *\$: 6 H ,9-H) - >9
6 * , + % : 6 H /9 ;-/7M7 @ - 5

< ' @ % H : <-55)579@7 MH>9<- >9
8 ' 5 & &E % : -@6-- 9><M7 8=798(57<- 6>98(9- <.>
- E: -5-<@9>- @ /-><-@I <.>
- E: -5-<@9>- @ / @I <.>
- = @ ' : =@9) @ >9
. C0 + \$ '\$ 0D: .7/ -- .>8-7/ > <.>

0

78=8

7 -

< W" W + \$
+ "

79@7<

< @ S) < B

-

1 ,1 1 V

<8(

1 \$* *

87>

E * *

8-<@

,Q

--7

B) "

--

" <

=

% * \$

-.

% E

-.

% E\$ *

-/

% \$ \$

H-

% \$ \$

*.9

& '

(

*' .9

.

1 B "

=9/

+%

79<

/ < @ B

< 9(

/ B 9 &/ - @

<@

* \ ' , \$

8-7

/ <

.<

' \$

.9

>#

&" *

9 < 9(

@" 9 B 9 &/ - @

<==9	B	#	\$	S
	@			
-M	F	%		
@>7	S)	%	<	
@<8		\$ *		
)<@	'	1	*E\$ \$ *	
).^@	N	1)	"
/-.-	/	\$ \$.	- %	\$ \$
6=>	8	#	%	
6 H	8			
6.7U	8	*	/	1 * <
657	8	(< 9 *	
6.>	6		+%	' \$
F .6	F	\$	& %.	6

. \$ % +% ' ' 4* ,
& % \$ '
:' ' ' 5 1 \$B & ,1
5 / B \$ ' (\$ 1R %B 1 ! \$
' ' . % M ' M ' ' B ' \$ 9 . % 'B
1 \$\$ =\$ B % ;A / B
&% \$ \$ 9 1B 6 B < A . + \$ -=
6 \$ \$ %